

ek

ISSE BLEU... KÖNYV... KÖNYV... KÖNYV...

elemény a novem... választásról

Amerikai lapok... november 12... Hitler... ellenzéki meg... szabadon ter... Aki ezt megki... tábor, gyűjtőf... veszélyének ten...

kos fegyverkezés... a világ közvé... en háborus vesze... mert a németek... sz világgal szem...

koncertje... klubban

szufolásig meg... gyermeke Léva... gyvonalu ének... e, aki pompás... zengő hangja... tének gazdag... t nyújtotta. A... és a Szerájból... izes szendvél... al lendülettel... gyönyörű ma... greg benseggel... eramentummal... mőnek a világ... p. fénylő hang... kája és hang... színésztehet... urája is opera... k. Mindig ese... és a klub... leg ovációban... t. A zongora... ester: Bródy... usan. A hirt... nesu Goanga... ti koncertjére

a választási... Madridból... ztertanács fel... a seviliai ost... november 19-re... tások kampá... sággal folyik

párizsi szín... ól jelentik... z, aki beval... zban Dufren... , hogy felin... t, mert az... stelen ajánla

atett német... olcsó kiárusí... k und Flug... Saschtschen... n Aeroplan... auchos und... Der Leib de... n Harnisch:... Nekulin: Dip... E. Vajtauer:... Solsky: Bür... nossen, Otto... nren aus ei... tenként csak... könyvosztá... g beküldése

lapkiadó... trada Baroz... telefon: 2-77.

Taxa postală... Szerkesztőség... da Baron L. Pop... Telefon: 9-77... Havonta 110... 600, egészévre 1200... Havonta 1, negyedévre 3... félére 6, egészévre 10... Kérdeések díjazás... Az „UJ KELET” az erdélyi és bánági... egység egyetlen napilapja. Cik... keink utánnomását csak a for... rás megjelölésével engedjük meg.

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertetlen... Ara 5 lej... Vasárnap, 1933 október. 22... 5694. ÉV... XVI. ÉVF... CHESVAN 2. 236 SZAM.

Nicolaescu esete a társadalommal

Manapság nem esodálatos az sem, ha egy ügyvéd elmegy uccaseprőnek. A gazdasági válság sodrában uccaseprői sorba jutott polgárember azonban nem tördök be a sorsába. Innen van, hogy annyi ügyvéd lett az utóbbi években öngyilkos. A mai társadalom egyik pillére és hasznélvezője: az ügyvéd, nem tud proleár lenni, nem tud ellensége lenni annak a társadalomnak, amelynek levegője gyerekkorától szívódott át idegeibe. Inkább öngyilkos lesz. De ez a jobbik eset. Van olyanek is, amikor gyilkos lesz. Ez a Nicolaescu esete. Nicolaescu kis ügyvédjelölt volt, de akadt egy asszony, aki tizenöt házának ügyeit rábizta. Nicolaescu jelentéktelen kis ember a nagy Bukarestben. Alighanem tudta, hogy soha jó ügyei nem lesznek. Es elsüllyedt a társadalom legoemánnyabb fertőjében. Az ügyvéd, a polgár, a társadalom élítje: (minden második miniszter ez, minden egyetemi professzor, majdnem minden polgármester, stb.) odáig súlylyedt, hogy anyagi okból — gyilkos lett. Sokan anyagi okokból öngyilkosok lettek. A tényen ez a kis különbség nem sokat változtat. A tény: a nyomor, a deklasszalódás, a vagyoni, erkölcsi pusztulás...

Liga a zaj ellen

Londonban liga alakult a zaj ellen. Egy ligának nem lehet egészen egyoldalu feladata és nyilvánvaló, hogy nem korlátozza a problémákat az uccai zajra, hanem hadat üzen mindenféle handabandázásnak: polit kajnak, tudományosnak és irodalmiának. Mert napjainkban a zaj minden területen fokozódott. Eltanultuk a fűmárt az autóktól, a repülőgépektől, a rádiótól. Eltanultuk és szinte jól érezzük magunkat, ha nagy propagandalárma vesz körül. Szinte követeljük, hogy rendszereket és politikuskokat lármával, zajjal, fülsikegítő dobpergessel ajánlják nekünk, követeljük, hogy sztrákokat, áltudósokat a legképtelenebb elméleteket beharangozzák a tudatunkba. Londonban azonban rájöttek, hogy ez a zaj ártalmas és bénító természetű. Megbénítja az egészséges gondolkodást, megfosztja a szemet a világos látástól, a fület a tisztá hallástól. Ez így nem lehet tovább és hogy a nagy zaj megszüntésén, az új liga „megálljt” kiált és azt mondja: „Legyünk csendben!” Legyen csend, jöjjenek vissza az idillikus állapotok, tele harmóniával, tele nyugodt, zavartalan és csendes szépséggel, jöjjen a jólét, a kényelem és a megelégedettség világa. A liga tiszteletreméltó kívánságai ezek. Bizonyára rejtett programja is. Mert nyíltan hirdetni manapság ilyen programot — kész nevetség. Ki akarná ezt az életet ebben a felbomlott ebben a túlköltő, ebben a vad propagandavilágban? Nem hiszük, hogy a ligához sokan csatlakoznának. Olyan kevés az ember, akiben még megmaradt a csend ideálja, hogy nagy jövőt a ligának nem jósolhatunk.

A Saar-probléma

Egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy a hitlerista Németország sorsa azon a kis területen fog oldólni, amelyet közönségesen Saar-területnek neveznek. Ha a multban Elzász-Lotharingia volt az a terület, mely a két ország között tragikus feszültséget teremtett, ugy kétvégtelen, hogy ma a Saar-terület helyettesíti Elzász-Lotharingiát. Ha történetesen nem Hitlerék kerülnek Németország élére, ugy az 1935-ben esedékes népszava-

Közvetlen eszmecsere kezdődik az amerikai és a szovjet kormány között a Szovjet de jure elismeréséről

Amerikai-orsz konferencia lesz Washingtonban

Párizs, október 21. Az amerikai és a szovjet kormány között közvetlen eszmecsere folyik a szovjet de jure elismeréséről. A diplomáciai viszony felvétele a közeljövőben várható. A newyorki Associated Press egyidejű értesülései szerint közelebről Washingtonban amerikai-orsz konferencia lesz, amelyen az orosz delegáció elnöke valószínűleg Litvinow lesz. Kownó, október 21. Huszonnégy kommunista cserefogoly ellenében a szovjet átengedett Litvániának egy püspököt és 15 litván katolikus lelkészt, akik hosszabb ideje volt Oroszországban fogságban. A cserefoglyok utja a határtól Kownóig valóságos diadalmenet volt. Egyidejű newyorki jelentés közli, hogy az amerikai farmerek általános sztrájkja minden valószínűség szerint már ma kezdetét veszi. Utolsó jelentés szerint Roosevelt elnök meghívást intézett a szovjet kormányhoz orosz-amerikai közvetlen kormányfői eszmecsere megtartása ügyében. A szovjet a meghívást elfogadta és Kalinin végrehajtó bizottsági elnök megbízta Litvinovot, hogy orosz delegáció élén utazzék ki az amerikai szövetségi fővárosba. A newyorki lapok hangoztatják, hogy szovjet meghívása még nem jelenti a de jure elismerést. Amerikai részről első sorban gazdasági természetű tárgyalások óhajtanak folytatni a szovjettel és nagy feleslegben lévő amerikai nyersanyagokat, így első sorban gyapotot kívánnak nagyobb mennyiségben exportálni Oroszországba.

A német kormány amnesztiát készít elő a politikai elitétek és az internáltak számára?

Zsufolt vonatok hozzák vissza Németországba a szovjet-területről kiutasított német alkalmazottakat

Hága, október 21. Több lap berlini jelentése szerint a birodalmi kormány amnesztiát készít elő politikai elitétek és a koncentrációs táborokban internáltak ügyében. Egyidejűleg a londoni Evening Standard azt a hírt közli, hogy naponta zsufolt vonatok érkeznek Németországba a szovjetterületről távozó német alattvaló mérnökökkel és munkásokkal, akiket más nemzetbeliekkel helyettesítenek munkahelyeiken. Egyben a német újságírók kijutásása után a szovjetkormány most rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében valamennyi külföldi újságírónak tilos Szovjet-Oroszországból közvetlen értesüléseket küldenie német lapok vagy lapudósító irodák számára. A német sajtó így kénytelen lesz Szovjet-Oroszországról szóló értesüléseit a jövőben másodkézből, külföldi hírforrásokból beszerezni. A Petit Parisien moszkvai tudósítója ugy értesül, hogy jelenleg Moszkva és Berlin között semmiféle tárgyalás nem folyik a

Japán déli partvidékén tájfun dühög

London, október 21. Japán déli partvidéke mentén tovább tart a tájfun. Sikló sziget kikötőjébe harminhat órája hiába várják vissza ezer vizijárművet és halászhajót. Több, mint kétezer halász sorsa ismeretlen.

Saar-terület önálló államiságának.

Tragikus, de talán inkább tragikomikus fordulata a történelemnek, hogy a Saar-terület, amelynek visszahódításáért Hitlerék éppolyan brutális eszközökkel hadakoznak, mint Ausztria meghódításáért, ma a német emigráció felvonulási terepe lett, ahol a hitlerista uralmat megdöntendő forradalmi német csapatok segregenek, még pedig annak a polgári Franciaországnak jóváhagyásával, sőt támogatásával, amelynek egy vörös vagy félvörös Németország is inkább konvenálna, mint egy agresszív nacionalizmusra és háborus készülődésre beállított hitlerista militarizmus.

Eppen ezért a Saar-probléma, helyesebben a Saar-terület ma, 1933-ban ugyanazt a tüzfészket jelenti Európa számára, mint annakidején a balkáni tüzfészek. Mert a Saar-terület éppugy lehet a közeljövőben egy véres antihitlerista forradalmi felkelés, mint egy még véresebb világháború gyújtópontja.

VILÁG TÜKRE

Szokolov beszél

Közölte az Uj Kelet, hogy Nachum Szokolov, a Cionista Világszervezet elnöke Bécsben előadást tartott a zsidóság mai világhelyzetéről. Ezt megelőzően a zsidóságnak e kimagasló vezéregyénisége a bécsi sajtó képviselői előtt is nyilatkozott az aktuális zsidó problémákról. Alább adjuk Szokolovnak nagyjelentőségű nyilatkozatait:

A legutóbbi prágai cionista kongresszus óta — mondotta Szokolov — valósággal elárasztanak olyan kérdésekkel, hogy hogyan ítélem meg e kongresszus eredményeit. Szerintem nincs jó vagy rossz kongresszus, mert hiszen nem a tárgyalások lefolyása adja meg a kongresszus jelentőségét és értékét, és főleg eredményét. A cionista kongresszusok és a cionizmus helyzetének kritériuma egyedül és kizárólag attól függ, hogy a két kongresszus közötti időben hogyan alakult a helyzet Palesztinában. Ebben a tekintetben pedig csak javulásról beszélhetünk. Nagy haladást és eredményeket értünk el, de hozzá kell tennünk, hogy nagy áldozatok és nagy erőfeszítések árán. Palesztina ma az ország, ahol népes krízis, nincs gazdasági depresszió, nincs munkanélküliség és nincsenek olyan bajok, mint amilyenekkel a világ többi országainak kell megküzdeniük.

Nem akarok párhuzamot vonni Palesztina és Ausztria, Bécs és Jeruzsálem között. Ausztria ma nyomott hangulatban él, de remélem, Ausztria összes barátával együtt, hogy a kicsiny ország le fogja küzdeni mostani nagy nehézségeit. Ami Palesztinát illeti, meg kell állapítanom, hogy az angol imperium az ő nagy feladataival és nagy gondjaival ma is kritikuss helyzetben van. Őrjási munkanélküliség és hatalmas állami deficitek nehezítik meg a kormány helyzetét. A nemrég Londonban lezajlott világgazdasági konferenciát a szenális emberek agytrösztjének lehetne nevezni. Akiknek tekintélyük, tapasztalatuk és kellő kompetenciájuk van a világon, azok mind megjelentek ezen a konferencián. Az eredmény ismeretes. A krízis ma nemcsak Angliára szorítkozik, hanem kiterjed a dominumokra, a világ más részeire és országaira is. Amerika és Délafrika egyaránt szenvednek a krízis sulya alatt. Az általános világgazdasági depresszió alól egyetlen fény sugar tör elő, egy kicsiny, angol fennhatóság alatt lévő országban — ez az ország Palesztina. Problematikusan hangzik, de mégis tény és való, hogy Palesztinában nincsenek deficitek, hanem inkább fölösleg mutatkozik a kormány bevételeiben, a munkanélküliségnek semmi nyoma, sőt munkahiány van az egész országban. Nincs depresszió, hanem ellenkezőleg lelkesedés uralkodik a lakosság minden rétegében. Egy egészen különös életörömet tapasztalhatunk az embereknél, akik egyszerűen boldogok, hogy odajöhettek és ott élhetnek. Olyan életöröm ez, amit egyetlen országban nem látam eddig, még Amerikában sem, a nagy gazdasági fellendülés idején. Nem kell hozzá semmiféle pártpolitikai beállítottság, hogy az ember ezt megállapíthassa.

Palesztinában az embereket egészen ritka boldog érzés fűti. A világháború gyökere abban keresendő, hogy az emberek elvesztették a kölcsönös bizalmat egymás iránt. Palesztinában viszont a kölcsönös bizalom az oka annak, hogy emberek boldognak érzik ott magukat. Zsidók és nemzsidók, akik Palesztinát meglátogatták, lelkes hangulatban jönnek vissza az országból és ezt a hangulatot magukkal vi-

szük lakóhelyeikre is. Tel-Aviv, a mi héber városunk, oly hatalmas fejlődésnek indult, hogy legutóbbi palesztinai látogatásom során alig ismertem rá. Mindenütt meglepődedt arcokat láttam, dolgozó embereket, bizakodó fiatalokat. A chalucok részéről egyetlen panaszt hallottam: hogy kevés az építő. Azt akarják, hogy gatyában éljünk testvéreink minél gyorsabban és minél nagyobb számban jöjjenek az országba. A világ különböző országait látogattam már meg: Kanadát, Délafrikát, stb., végigjártam az összes zsidó kolóniákat, de sehol ilyen kívánságokról nem hallottam.

A palesztinai hangulat erkölcsi természetű, mert Palesztina a zsidóságnak belső lelki forradalmát jelent. Palesztinában olyasmiről történik a zsidókkal, ami semmilyen más országban nem volna lehetséges. És nemcsak a fiatalok érzik ezt, az új belső beállítottság magával ragadja a régebbi generációkat is. Ez legnyilvánvalóbban a héber nyelv körül mutatkozik. Öreg emberek, akik most kerültek Palesztinába, fiatalos ambícióval tanulnak héberül. Palesztinában: egy egészséges, dolgozó embertípust akarunk megteremteni. Ez az oka annak, hogy a dolgozó elemeknek olyan nagy szerep jut a cionista mozgalomban és innen van az, hogy a palesztinai újjáépítés tele van mélyszociális tartalommal. A cionizmus nem mutathat fel nagy teljesítményeket, ha Palesztinában csak neves orvosok és jelentős tudósok működnek. Henry Bergson, a nagy francia filozófus mondta nekem egyszer: „Ahhoz, hogy valaki kiváló zsidó filozófus, vagy tudós lehessen, nem kell, hogy Palesztinában éljen. Hiszen Maimonidesz és Spinoza sem élt Palesztina földjén. Pontosabb, hogy Palesztina a zsidó parasztot adja nekünk, mely típusra a zsidóság emancipációja ellenére is mulhatatlanul szükségünk van ahhoz, hogy a zsidó nép nagy értékeit mutassa meg a világnak”.

A cionizmus legnagyobb teljesítménye mégiscsak az, hogy egy zsidó földműves-típust teremtsen ki a paraszti ember egészséges pszichológiájával. Az új héber kultúrának gyökerei az Emeke kolóniáiból táplálóznak. Ez a telepítés büszkesége is a zsidó Palesztinának. A legelképzhetlenebb áldozatok hozták e nagy teljesítmények érdekeit. Zsidók és nemzsidók sohasem hitték volna, hogy e maláriás vidéket valaha is ki tudjuk szarítani. Ki gondolta volna, hogy ezeket a területeket viruló kertekké változtathatjuk át.

Leosapoltuk a moesarakat, építettünk és ami létrejött, az bázisa lett nemzeti életünknek. Erre büszkék lehetünk és ez az, ami a nemzsidókat is csodálatra és lelkesedésre keltette a zsidó munka iránt. Gide professzor a héber egyetem megnyitása alkalmából Palesztinába jött. A megvívó ünnepek már régen elmúltak és én azt hittem, hogy a párti professzor már régen otthon van, amikor egy napon találkoztam vele a zsidó kolóniákon. A professzor nem akarta elhagyni Palesztinát anélkül, hogy megnéze munkánk forrását, nemzeti újjáépítésünk kimenetelét. És amikor Párizsba visszatért, a francia főváros különböző szalonjaiban felolvasásokat kellett tartania Palesztináról.

A német zsidókérdést nem lehet a kisebbségi elvek szemelgett tartása nélkül megvilágítani. A kisebbségi jogok és nemzetközi szerződések létrejöttét elsősorban a Comité des Delegations Juifs-nek köszönhetjük. Ezenkívül Wilson zsidó barátainak, akik memorandum követelték a nemzeti kisebbségek védelmét. Ismeretes Clemenceau történelmi dokumentuma, amely Lengyelország területi követeléseit és jogait a kisebbségi elvek elismerésétől tette függővé. Ezek az elvek pedig Németországra is kell, hogy vonatkozzanak. Előbb morális intervencióval igyekeztünk a német kormányköröket meggyőzni arról, hogy milyen lehetetlen állapotokat teremtettek a zsidó polgárok jogfosztásával és elnyomatásával, amely sehogyssem illeszthető bele egy európai államrend keretei közé. A nyugat-európai államok a leggrandiózusabb módon reagáltak a mai Németország zsidó politikájára. A menekült zsidók felszólítása érdekében kétszáz ezer font gyűlt eddig össze, ez az összeg azonban már kimerült. A németországi zsidó-ellenes bojkott még folyamatban van és igazán kérdés, vaj

Ha s z ü k s é g e van asszonyom

egy foaleltre a legmodernebb selyemből,

egy olesó selyemhuzatra,

vagy

egy garnitúrára való selyemre.

ne felejtse el „Gallia”

rendelkezésére áll.

Értékes francia selymek olesőbb, mint bárhol

Fiók: CLUJ, Strada Gen. Neculcea (Kornissucca) 2. Renner-palota

Zsidó kolonizáció indul meg Szíriában?

Egy palesztinai arab vezetőegyeniség szenzációs nyilatkozata a szíriai zsidó földvásárlás lehetőségéről

Damaszkusz, október 21. Az „Alif Ba” című arab lap, mely Damaszkusz legbefolyásosabb organuma, legutóbbi számában magát megnevezni nem akaró palesztinai arab vezetőszemélyiség nyilatkozatát közli. A rendkívül érdekes interjú „a cionisták szíriai aspirációjáról” szól. Kijelenti, hogy a cionisták annyi földet vásárolhatnak össze Szíriában, amennyit csak akarnak. A szíriai muzulmán földbirtokosok ugyanis bármikor hajlandók eladni nagy földterületeiket a cionistáknak. E földvásárlástól ugyanis a maguk nyomorának és egész szíriai gazdasági helyzetének szanalását várja. Ha több

zsidó, különösen németországi, nagyobb összegeket investálna Szíriában, úgy ebből óriási gazdasági előnyöket nyernének. Tudomásom van arról — mondotta az arab vezetőember — hogy számos szíriai nagybirtokos eladásra ajánlotta fel földjeiket a Cionista Szervezetnek. A szóbanforgó terület közvetlenül a palesztinai határ mentén fekszik és így egyenes folytatása lenne a palesztinai zsidó kolonizációnak.

A damaszkuszi lap híradása érthető feltűnést keltett egész Palesztinában és cionista körökben annak nagy jelentőséget tulajdonítanak.

Tegnap mep politikai bohóc — ma már diktátor

Starhember és az osztrák szociáldemokrácia párviadala. Az ércvitéz háta a politikában

— Az Uj Kelet bécsi munkatársától —

Bécs, október 22. Starhember régi figurája — a szó lehető legvulgárisabb sőt éppenséggel harlekinre torzuló értelmében figurája — az osztrák politikának. Évek óta sokat bosszankodtak, miatta, s még többet röhögtek rajta. Most azután úgy fordult, hogy nagyot avanszált a herceg. Pojácából, az osztrák politika fenegyerekéből az osztrák állam vezetésévé válható veszedelmévé lépett elő. Mert hiba fekezik, csitítgatják Starhember rendületlenül és színtelenül azon munkálkodik, hogy a legnagyobb politikai örültségbe ugrassa bele diktátortársát, Dollfuss kancellárt: *betiltassa vele az osztrák munkás pártot*. Ezen a szón: diktátortárs, ne tessék megütödni. Ausztriában társas-cég a diktatura. Kétféle, akárcsak az a bizonyos sas az

emlékezetes ősi címerében, vagy a csodabornyu a gyerekkorunk vásári pantoflikumában. Politikai szörnyesülött. A herceg Ausztriában él és Ausztria politikai küzdőterének legközepebbi tulajdonosa. Csodamódra mégsem látja, amit például a messi Londonból is meglátott az angol sajtó rangban legelső közgazdasági organuma, az Economist. Nevezetesen, hogy a megcsendesedett, józan és mérsékelt szociáldemokrata pártnak szétrombolása, a náci ellen irányuló osztrák erők legjavának szétrombolása lenne. Tehát öngyilkosság. Nem látja, hogy az osztrák szociáldemokrácia vége feltétlenül az önálló osztrák államnak végét is jelentené. Hiszen a szociáldemokrácia szervezetén kívül nincsen Ausztriában más tömegszerve

jon melyik halál jobb, az, amit pogromban szenved el az ember, vagy a lassu éhhalál. Mindazonáltal remélem, hogy politikailag mégis sikerülni fog rábírní Németországot, zsidó-politikájának megváltoztatására. Az egész világ érdeke, hogy létrejöhön egy kulturális és gazdasági tekintetben egyaránt kiegyensúlyozott zsidó Palesztina, hogy legyen egy hely, ahol

a máról holnapra páriákká vált zsidók otthonra találjanak. Nincs más segítség, nincs más megoldás, nemcsak németországi zsidók, hanem az egész zsidóság számára, mint Palesztina. Legyünk egységesek és tanuljunk eleafeleintől, kik egymásra találunk és hatalmas egységbe tömörülnek, ha arról van szó, hogy a zsidók ellen masirozzanak.

zet, amely a náciakat féken tudná tartani. Tehát, ha ezt az egyetlen féket széttörik, mulhatatlanul bekövetkezik, ami ellen voltaképpen a herceg is küzd csekélyszámu és napidíjas híveinek élén: a Gleichschaltung Hitler Németországával.

Hirtelenben nem is tudja az ember eldönteni, mi fűti voltaképpen a herceget. Egyesegyedül politikai rövidlátásból várjuk vajjon, vagy a sértett hűség dűhe is munkálkodik benne? Mert a szociáldemokraták újságjai éveken át vele mulattatták a tömegeket; az ő hórihorgas alakja, kamaszarcu, nagy füle, tulfejlődött orra és borzalmas orrhangja — mert szuszka is az istenadta! — állott a munkásvevő lődések középpontjában. A ma nap is, amikor törökverő hősenek szobra alól bizgatta Dollfuss kancellárt, hogy verje ki a bécsi városkázáról a jelenkor jancisárjait, a „bolsevikieket”, akik ebbe a szép gót palotába beletelepedtek, — nem vezércikkben kapott választ. Az osztrák szociáldemokraták hivatalosa beérte egy rajzzal, mely a bécsi városkaza tornvának közismert ére vitézét ábrázolta. De nem a tényleges egyenes testtartásában, hanem meghajolva. Ugy, hogy a hátát, pontosabban: testének ama részét fordította a mélyen lent, a torony alatt ágáló herceg felé, ahol a hát már elvesztette beesültes nevét. És a rajz alatt, nehogy félreértés essék, a klasszikus Götz-citatum legújabb változata feketélt.

Amióta azonban Starhember az egyik diktátora Ausztriának és olasz szövetségese nevében követeli a fasizmus megvalósítását, a szociáldemokrácia is kénytelen komolyabban venni és komolyabb eszközökkel egyensúlyozni a herceg kirohanásait. És amióta Starhember nem éri be többé a követéssel, hogy kormánybiztosként ültetni a bécsi önkormányzat nyakába, hanem magának a pártnak egzisztenciája ellen tör, — a szociáldemokrácia is fel kell vonulassa az öregágyút az egyre hevesebb és veszedelmesebbé váló ostrom ellen.

Az első gátépítési próbálkozás a fasiszta veszedelemmel szemben, a nemzetközi szakszervezeti kongresszus volt. Táviratilag hívták össze ezt a kongresszust nagy sebbel-lobbal Bécsbe, hogy a nemzetközi munkás szolidaritással riasszák meg munkásellenes tervei között az osztrák diktatort. Majd az osztrák munkásság kongresszusa következett azzal a célkitűzéssel, hogy szétfoszlassák a hiedelmet, mint ha már egyetlen lényeg bontogatná a párt egységét. Sőt az internacionale majdnem valamennyi sztáriját Bécsbe rendelték, hogy mennél nagyobb szűrt biztosságnak a tanácskozásonak és az elhatározásoknak. Egész sereg miniszterelnök külföldi munkás-vezérült ilyképpen a pártkongresszus elnöki emelvényén és jelenlétével egyelőre ki védte a saba alatt már-már: terve vett betiltást, vagy feloszlást. Jelentős memento volt Starhembergék számára, hogy a francia szociálisták vezéré, Leon Blum-ot a francia kormány intézkedésére a francia követség fogadta az osztrák határon s aztán a bécsi pályaudvaron is. Ez által is kifejezésre juttott, hogy a szociálisták demokráciája mögött jelentős nemzetközi kapcsolatok állanak, ahogy az erőszak és a megsemmisítés politikája velük szemben, veszedelmes játék külpolitikai szempontból is.

Szerencsése a szociáldemokrata pártnak a Starhember ellen vívott küzdelemben, hogy a diktatura főoszlopa, a keresztényszociálista párt szintén nem kér Starhember fasizmusából, a világrt nem akar beleolvadni fenntartás nélkül a hazafias front egységébe, s hogy vezetői tisztán látják — Ramek volt kancellár adott ennek a meglátásnak éppen ma kifejezést — hogy a fasismus első 24 órája után rögyvest a Hitler hóhérlégényei telepednének a hatalomba, lévén ők a nagy osztrák fasiszta párt és Starhember mögött nem áll jóformán neki. Az ellenállás tehát többfelől mered a Starhember megmondolatlan legénykedése ellen, amely ilyenképpen — remélhetőleg — az osztrák politikai élet kissé kínos és kellemetlen epizódjává szugorodik rövidesen össze, akárcsak néhány év előtti belügyminiszteri próbálkozása a Sopel védőszárnyai alatt.

(g. s.)

Huszé Nico

Reg

Bucuresti-Bukacziókban bővelkedő latokban gazdagnali hat órakerest esküdtésék véd bünpériben, azalmas kettős tárgyalásnak főlézónsége hajnali és holtra fáradtan aztán a közeli kável egészítse ki a Pénteken délután folytatóság távédő, a meggyilkos orvosának beidézésban jelezte neki, Olimpia aszony aki valószínűlegban ölte meg neve

Me melyi hajtan

A mor

Cluj-Kolozsvár, Kelet tud.) Ismeretfalusi adósságok névény 1933 decembere a monopóliumot éfizetés kötelezettségnapi számban meredélyi bankigazgatresték fel Vajdasai öket teendők esedékesek kérdsui alább közöljük nek azokat a paragrafostani esedékesfontosak:

A törvény a morhárom adóskategóriés pedig:

Ötéves moratóriumben hektárig terjednek. Ezeknek 1933százalékos kamatot minden év decembereknek az adóskotehát nem jart le esedékes még.

Kétéves moratóriótventől száz hektákokonak, ezeknek számítva 3 százalékos kamot, mely minden esedékes. A moratósem jart le és kamatháthónapos moratótóber 14-ig juttatott a falusi adóskot meghaladja vagyont

Ezeknek számára lejart. De ha felnek öt egyenlő rész kamatot a Nemzetilási kamatlában feltalékos) abban az esvégre.

Minden adóskategóriatörvény, hogy ha pontban megjelölt esnem teszik meg ajartrehajthatók.

VICHY-ETAT
VICHY-ETAT
VICHY-ETAT
Óvakodjunk az Fin

Huszévi kényszermunkára ítélte Nicolaescu Virgil ügyvédet a bukaresti esküdtszék

Reggel hatkor fejeződött be a tárgyalás

Bucuresti-Bukarest, október 21. Szenzációkban bővelkedő és változatos fordulatokban gazdag tárgyalás után ma hajnali hat órakor mondott ítéletet a bukaresti esküdtszék Nicolaescu Virgil ügyvéd büntetésében, aki a Militari uccai borzalmas kettős gyilkosságot elkövette. A tárgyalásnak főleg hölgyekből álló közönsége hajnali hat óráig összehúfolva és holtra fáradtan várta az ítéletet, hogy aztán a közeli kávéházakban szívesítővel egészítse ki a tárgyalás eseményeit.

Pénteken délután öt órakor kezdődött a folytatódó tárgyalás. Radu Rosetti védő, a meggyilkolt Olimpia asszony házi orvosának beidézését kérte, aki táviratban jelezte neki, hogy véleménye szerint Olimpia asszony súlyosan vérbajos volt, aki valószínűleg szifilitikus dührohamában ölte meg nevelőanyját és aztán tetté

nek következményeitől való félelmében öngyilkos lett.

Az esküdtszék elutasította az indítványt és megkezdődtek a védőbeszéddek, amelyek hajnali két óráig tartottak. Kettőtől hatig hozta meg ítéletét az esküdtszék. Az esküdtek arra a kérdésre, hogy

bűnösnek találják-e Nicolaescu ügyvédet Olimpia asszony meggyilkolásában, igennel feleltek. Ugyancsak igennel válaszoltak a Buteanu asszonyra vonatkozó kérdésre is.

Az esküdtek verdiktje alapján a bíróság Nicolaescu Virgilt kétféle büntetésre ítélte: husz évi kényszermunkára ítélte. Nicolaescu nyugodtan fogadta az ítéletet, de kijelentette, hogy ártatlannak érzi magát és fellebbezést jelent be.

Melyik adóst lehet és melyiket nem lehet végrehajtani 1933 októberében

A moratórium-törvény 1933-as esedékességei

Cluj-Kolozsvár, október 21. (Az Uj Kelet tud.) Ismeretes, hogy a városi és a falusi adósságok rendezéséről szóló törvény 1933 decemberéről esedékessé teszi a moratóriumot élvező rétegek kamatteljesítési kötelezettségét. Az Uj Kelet tegnap számban megírtuk már, hogy az erdélyi bankigazgatók küldöttségileg keresték fel Vajdát, hogy tájékoztassa őket teendőikről az elkövetkező esedékességek kérdésében. Tájékoztatóul alább közöljük a moratórium törvénynek azokat a paragrafusait, amelyek a mostani esedékességek szempontjából fontosak:

A törvény a moratórium tekintetében három adóskategóriát különböztet meg és pedig:

Ötéves moratóriumot biztosított az ötven hektárig terjedő falusi földbirtokoknak. Ezeknek 1933 december elsejéről 1 százalékos kamatot kell fizetniük, mely minden év december 31-én esedékes. Ezeknek az adósságnak a moratóriuma tehát nem járt le és a kamatteljesítés sem esedékes még.

Kétéves moratóriumot biztosított az ötvenötől száz hektárig terjedő földbirtokoknak, ezeknek 1933 december 31-ől számítva 3 százalékos kamatot kell fizetniük, mely minden év december 31-én esedékes. A moratórium ezek számára sem járt le és kamatteljesítés sem esedékes. Hátrébbi moratóriumot tehát 1933 október 14-ig jutott a törvény azoknak a falusi adósságnak, akiknek adósságuk meghaladja vagyonek egyévi jövedelmét.

Ezeknek számára a moratórium már lejárt. De ha felajánlanak hitelezőknek öt egyenlő részletet és két százalékos kamatot a Nemzeti Bank visszszámítási kamatlábjában felül (ezidőszent 8 százalékos) abban az esetben nem hajthatók végre.

Minden adóskategóriára kimondja a törvény, hogy ha a meghatározott időpontban megjelölt esedékesség alkalmával nem teszik meg ajánlataikat azonnal végrehajthatók.

Ami a városi adósságokat illeti, a törvény két kategóriát állapít meg.

a) Az első kategóriához tartoznak azok az adósságok, akik városi ingatlan tulajdonosai és Bukarestben százezer, municipális városokban 80 ezer, rendezett tanácsú városokban pedig 40 ezer lej jövedelem után fizetnek adót, ha házaikat 1919 január 1. és 1931 december 18. között építették. Itt még az a feltétel is meg van, hogy a ház építője, vagy megvásárlója egész idő alatt lakásának használta az épületet.

Akik ebbe a kategóriába tartoznak és felajánlják az adósságok fizetését 1933 november 1-től öt egyenlő részletben öt év alatt május elsejei és november elsejei esedékességgel a Banca Nationala visszszámítási kamattal, moratóriumot élveznek olyan értelemben, hogy nem hajthatók végre az építkezési, házatépítési vagy vásárlási célokra felvett kölcsönért, ha azt 1931 december 18-ika előtt vették fel.

b) A második kategóriába tartozik minden adós, aki városi ingatlan tulajdonos. Ezek kizárólag jelzálogadósságaikra, — ha azokat 1931 december 18-ika előtt vették fel és adósságaik meghaladják évi jövedelmét — hat hónapos moratóriumot élvez, amely 1933 október 14-én lejárt. Ha az adós a moratórium lejártá után három egyenlő részletfizetésre a visszszámítási kamaton felül két százalék kamattal fizetési ajánlatot tesz, úgy három évig nem hajtható végre.

— Akiknek a szívüködése rendetlen, erőlködés nélkül úgy érhetnek el könnyű székélést, ha naponta reggel éhgyomorral megisznak egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.

— Felbomlóban a bulgár agrárszövet-ség. Szófiából jelentik: Az agrárszövet-ség felbomlásának veszélye fennáll. Emiatt nincs kizárva kormányválság lehetőség sem, mert a kormány legerősebb támaszát veszítene a kormányblokkhoz tartozó alakulat kettészakadásával.

„Pszit”... A 634-es

Mit ér az Önnek, hogy megannyi műsor közül szabadon válogathat, ha szabad válogatás dacára egyetlen műsort sem hallhat kifogástalanul? Mit ér Önnek esetleg ötven állomás vételének lehetőség, ha egyetlen egy sem jön be tisztán, ha túlhalmozás és mellékzörejek a vételt elrontják? Az új 634-es „PHILIPS” megszerkesztésénél ezek voltak a vezérgondolatok és fényesen sikerült elérni ama rejtett célt, hogy a lehető legtöbb, valóban jó műsor tökéletesen zavarmentes vételét biztosítsák. A 634-es különleges kapcsolója minden közbeeskelődő zörejt nyomtalanul eltüntet és lehetővé teszi az automatikus műsorválasztást. Teljes meggyőződéssel jelenthetjük ki, hogy manapság nem létezik vevőkészülék, amely a 634-essel szelektálás és hangzás tekintetében felvehetné a versenyt.

PHILIPS Super-Inductance RADIO

Kerületi képviselő Kolozs-, Bihar-, Torda- és Szamosmegyék részére:

Porzolt Oszkár A. G. cég Cluj, Str. Londrei 5

RAZZIA...

Amikor az újságíró is beviszik a rendőrségre

Cluj-Kolozsvár, október 21. (Az Uj Kelet tud.) A tegnap este, mint méltóztattam rá emlékezni, úgy kilenc óra tájban ismét megindult az égi eső. Azért mondom, hogy „mint méltóztattam rá emlékezni”, mert feltételezem, hogy önök is, igen tisztelt olvasóközönség, éppen olyan szkeptikusok az időjárás tekintetében, mint e sorok írója, aki észre sem vette, hogy megindult az eső és a szkeptikusok ama fölényével indult utnak, mely legjobban jellemző korunk 20-an alul levő fiaira.

Ez a szkeptikus lelkiállapot töltötte be a sorok íróját tegnap este 9-től egész tizenegyig: ezzel a lelkiállapottal indult el „pentekesti” beszélgetésre és annak végzetével távozni készült. Lassu, ringó léptekkel indul a város felé, miközben átadja magát gondolatának és gallérját felhajtja. Lehet, hogy közben egy régi valcert dudolt magában, lehet hogy egy slágert, lehet hogy egy csendes melodijájú héber dalt. . . nem emlékszik rá pontosan. Egyszer csak azon veszi magát észre, hogy egy trenskós ur, szintén felhajtott gallérral, eléje áll és azt mondja: legitimatie. . .

Nem értem. Felnézek: a rendőrség. Legit matie. . . És most jön az a pszichológiai pillanat. E sorok írója dadogni kezd. És dadog. . .

Lehet, hogyha a komiszár ur várt volna még kidadogom magam, talán nem tört én meg az, ami megtörtént. A komiszár ur azonban — dr. Rozvan — nem várt, hanem. . .

Jobbkézét felemelte, közelebb hozta az arcomhoz, onnan lehuzta és megmarkolta kabátom felhajtott gallérját és. . . ott vagyok a sorban. Mellettem egy piszögő cseléd, egy szitkozódó legény és egy borgözös „urlember”. De ekkor már nem bántam az „esetet”. Impresszió. . .

„Gy. (Itam magamban és elindultunk négyen, mögöttünk csendőr, előttünk csendőr az állomás felé. Éjjel, csorgó esőben, az állomási rendőrszobába, ahol hamar megszapordunk.)

Egy razziaut eredménye sűrűsödik itt a szemem elé. Arcok, tekintetek, alakok. A legmélyről. Azok akikről reggelenként az újságíró egy, a rendőrség által a rendelkezésére bocsátott naplóból tudja meg, hogy: „az éjjel a rendőrség razzian elfogott harmincegyven embert, kiknek nincs bejelentet lakásuk, u. n. káros egyének: a dologházba velük!”

Jönnek, jönnek, egyre többen, rendőrök között, borotvátlan képűek, rongyos ruházatuk, beaszott arcuk: egy sereg nyomortömeg. Gorkij-típusok. Sorba állítják őket (engem is) és egyenként bocsátják be a másik szobába, ahol döntenek fogvatartásukról.

Egyikük, ványadt, vézna, parasztleány tolakodik az ajtó felé. Az egyik rendőr elrángdálja. A fiu ellenkezik. Három-négy rendőr ugrik rá, verni kezdik és ha a második szobában tartózkodó Rozvan látta volna, hogy mire képes egy megdühösödött rendőrgény. . . De sajnos, nem látta. . . Na, most én következem. Bemegyek.

Igazolás, Magyarazás. — Legalább maga is látta! . . . — mondja Rozvan komiszár. Igen, láttam. . . Azt is, amit ő nem látott. . . Adler Huber

Five O'Clock A Haggibbor vasárnap, f. hó 22-én 5 órai kezdettel teadélután rendez a Cristal Palaceban, melynek keretében bemutatásra kerülnek az október havi műsor kimagasló attrakciói. Zene: Salgó-Band.

VICHY-ETAT termékek

VICHY-ETAT forrás Az ásványvizből kivont természetes só alkalikus víz készítésére.

VICHY-ETAT Paszillák 2-3 paszillára étkezés után megkönynyíti az emésztést.

VICHY-ETAT Tableták Az emésztés elősegítésére szolgáló szilviz otthoni készítésére.

Óvakodjunk az utánzatoktól és hamisítványoktól! Vezérképviselő: Philippe Finkelstein Bucuresti, Str. Cămpineanu 20.

Csak a novemberi német választások után ülhet össze a négyhatalmi értekezlet

Népszövetségi körökben élénk figyelemmel kísérik az olasz kormány közvetítői tevékenységét. Olasz lapok szerint az atmoszféra megnyugodott

Megjelent az angol Fehér Könyv

Genf, október 21. Népszövetségi körökben élénk figyelemmel kísérik az olasz kormány közvetítői jellegű diplomáciai tevékenységét. Hangoztatják, hogy nem lenne helyes leszerelési egyezményt gazdasági vagy egyéb nyomás révén rácrázkolni Németországra. Valószínű, hogy a négyhatalmi konferencia csak november 12. a németországi népszavazás utáni időpontban fog összeülhetni.

Egyben a genfi lapok megállapítják, hogy Olaszország kitűnően játsza a neki juttatott közvetítői szerepet. Rómában a legnagyobb gonddal vigyáznak arra, hogy a két ellenfél között megőrizték az elfogulatlan álláspontot.

A római Giornale d'Italia hangoztatja, hogy az atmoszféra meg nyugodott,

ami lehetővé tenné a tárgyalások folytatását. Azt kellene kipuhatolni, hogy a békeszándékot kihangsúlyozó Németország a gyakorlatban mit kíván ahhoz, hogy újra résztvegyen az európai politikai együttműködésben. Az olasz diplomácia készen áll feladatának elvégzésére, de ahhoz, hogy komoly lépések megtehetőek legyenek, szükség van arra, hogy Berlin jelentse ki részletezett igényeit.

A Journal de Geneve szerint az a gondolat áll előtérben, hogy a négyhatalmi egyezmény szignatárius országai között jegyzékváltás induljon meg megegyezéshez vezető tanácskozások beindítása érdekében. A lap kihangsúlyozza Olaszország közvetítői szerepére alkalmasságát. Az olasz kormány munkásságában Anglia és az Egyesült Államok is támogathatnak.

Holland politikusok a négyhatalmi egyezményért

Hága, október 21. Több lap holland vezetőpolitikuskok nyilatkozatait közli, akik rámutatnak arra, hogy most elérkezett az ideje annak, amikor ki fog derülni, mennyiben lesz alkalmas a négyhatalmi egyezmény a hatalmak közötti konfliktus elsimítására. A lapok kommentárjaikban annak a meggyőződésüknek adnak kifejezést, hogy mihamar komoly lépéseket kellene tenni a négyhatalmi szerződés alkalmazása érdekében.

Lord Cecil a leszerelési tanácskozások folytatásáért

London, október 21. Az angol kormány tegnap este kiadta a Fehér könyvet. A lapok megállapítják a Fehér könyvvel kapcsolatban, hogy alig van benne olyan okmány, amelyet a sajtó már ne ismeretett volna, legalább főbb vonásokban. Egyidejű jelentés szerint tegnap este lord Robert Cecil rádióbeszédében a leszerelési tanácskozások folytatásának szükségességét hirdette. Követelte, hogy a hatalmak vigyék át a gyakorlatba a német egyenjogúságot s tiltsák be saját maguknak is a Németországnak eltiltott fegyverek, tankok, nehézbombák és bombavető repülőgépek használatát.

London, október 21. A londoni mozik a heti híradóján Lloyd George a leszerelési

relezi kérdésről beszél. Azt mondja, hogy Németország a békeszerződést utolsó betűjéig teljesítette és most fégyvertelenül áll egy fölfegyverzett ellenséges világban. A szövetségesek, akik vagy kétszer-háromszor kötelezték magukat a leszerelésre megszegtek ígéretüket s ezzel megsértették a versaillesi szerződést. Most a leszerelést további négy évvel ki akarták tolni, ez az oka az egész mostani válságnak, amelyet csak úgy lehet megoldani, ha a szövetségesek teljesítik a saját leszerelésükre tett ígéretüket. Ha ez nem történik meg, borzasztó háborúra lehetünk elkészülve.

Az angol hivatalos felfogás Párizs, október 21. A Matin közli lap-

zártakor, hogy Lord Tyrell párizsi angol nagykövet tegnap Paul Boncourral folytatott tanácskozás során ismertette Anglia felfogását az október 26-ikára összehívott leszerelési főbizottsági értekezlet ügyében.

Angliának az az álláspontja, hogy Németország nélkül egyelőre ne tárgyaljanak

és halasszák el a főbizottsági ülés megtartását mindaddig, amíg a november 12-i német népszavazás eredménye nyilvánosságra nem kerül.

A nemzetközi politikában szerepet játszó francia körökben is helyesnek tartanák, ha november 12-ig Genfben semmi lépés nem történik.

Ma reggel agyonlőtte magát a „Dorna-Valra” favállalal társtulajdonosa

Anyagi okok miatt vált meg az életől Lag József

Cluj-Kolozsvár, október 21. (Az Uj Kelet tud.) Ma reggel hét óra körül Vaida uccai irodájában öngyilkos lett Lag József, a Dorna-Valra favállalal irodafőnöke. Lag József nemrégiben lépett be társtulajdonosként a vállalathoz, mely elég jó jövedelmet biztosított számára. Munkatársunk felkereste a fetelepet, ahol azonban ma egész nap szünetel a munka és nagy fehér cédula hirdeti az iroda ajtajára függesztve, hogy „halálestet miatt zárva”. Az iroda előtt találkoztunk a vállalat másik tulajdonosával, Alexandru Mateescuval, aki éppen a rendőrségről jött, ahol az öngyilkosság körülményeiről kellett referálnia.

Szegény, nem is gondoltuk volna róla, hogy öngyilkosság gondolatával fog lakozni — mondja Mateescu. — Reggel hét óra körül csak én tartózkodtam az irodaépületben, miután ott van a lakásom is. Hét óra körül revolverdörrenés ébresztett fel. Hallgatózni kezdtem s mivel semmi mozgást nem hallottam utána,

azt hittem, hogy hallucináltam és tovább aludtam. Elmondja továbbá Mateescu, hogy hét óra után a szolgál, mint rendszeren, az irodát akarta takarítani. Mikor a szobába benyitott, látta, hogy Lag háttal az ajónak mozdulatlanul ül az íróasztalnál. Köszöntötte és ő nem felelt. Erre közelebb ment és ekkor megdöbbenve látta, hogy Lag megüvegesedett szemmel holtan ül az íróasztal előtt és jobb kezében a revolvert szorongatja, szájából pedig vékony sugárral folyik a vér.

Azonnal berontott a szobába és közölte velem, mi történt. Rögtön értesítettük a rendőrséget, ahonnan Draghiciu rendőrigazgató és Popoviciu dr. városi főorvos szállottak ki a helyszínre.

Mateescu véleménye szerint Lag József anyagi okok miatt menekült a halálba. Az utóbbi időben gyakran látták rosszkedvűnek és tudták róla, hogy sok adóssága van. Holttestét beszállították a bonctani intézetbe.

Válik az olasz trónörökös

A pápa hozzájárul a házasság felbontásához

Róma, október 21. Évek óta suttogták ellenőrizhetetlenül a belga arisztokrata körökben, hogy Umberto olasz trónörökös el fog válni feleségétől. Mária José belga királyi hercegnőtől. Most ezek a híresztelések a brüsszeli sajtóban, annak komoly orgánumaiban is határozott formát öltöttek. Komoly belga lapok közlik ma, hogy a pápa fel fogja oldani a frigyét. Az ok az, hogy az olasz trónörökösnek gyermekalkadást nem remélhet. Mivel Umberto trónörökös egyetlen fia az olasz királyi párnak, a trónörökösödés kérdése bonyodalmaikat idézhetne elő.

Azt írják a brüsszeli lapok, hogy Albert belga király a házassági ügy miatt látogatott el legutóbb Rómába, amikor nemcsak leányával, hanem az olasz királyi párral is megbeszélte a válás ügyét. Ugyanezért jár Broqueville belga miniszterelnök és Jaspars pénzügyminiszter is Rómában. Mind a ketten audiencián jelentek meg a pápánál, hogy kérjék a házasság felbontását.

Berlin, október 21. Umberto olasz trónörökös gépkocsin átlépte a bajor határt Sögorához, Fülöp heseni herceghez utazik.

SZFAT AMENU

Héber nyelv tanulására alkalmas nyelvkönyv. Korlátolt mennyiségben kapható román és magyar fordítással is

az UJ KELET könyvosztályában

Ara 140 lej

Szállítjuk utánvétellel vagy az összeg és portóköltség (10 lej) előzetes beküldése mellett.

Butorait!

tőlünk vásárolja, 3 előnye van:

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz!
3. Készpénzért nagyon olcsón és hitelbe is kedvező feltételek mellett vásárolhat!

SZÉKELY és RÉTI
Butorgyár R. T.
Târgu-Mureș, București, Brașov.

NAPRÓL NAPRA

Karácsonyi Ili egyik budapesti szanatóriumában kezelés alatt áll. Színpadon ebeben a szezonban nem fog fellépni.

Ugy hírlik, hogy Rökk Marika fogja játszani a bécsi Scalaban a Bál a Savoyban c. operett szubrettszerepét. Az operett bemutatója decemberben lesz.

Asta Njelsen, a némafilm egykori híres hősnője néhány nap óta a Theater unter den Lindenben színpadon játszik Bisson: Femme X. c. drámájának női főszerepében.

Darvas Lili a jövő hét hétfőjén a bécsi Josefstädter Theaterben A virágzó babérfac. angol újdonság női főszerepét fogja játszani.

Piscator egykori színháza, a Theater am Nollendorfpfatz, amelyben szélsőbaloldali tendenciájú darabokat játszottak a nemzeti szocialista kormány uralomra jutásáig, most bezárta kapuit. Az utóbbi időben operettel próbálkoztak a színházban, de közönségük egyre fogyott.

A mexikói kormány tiltakozott az orosz Einstein filmrendező Vihar Mexikóban c. filmje bemutatása ellen. A bemutató el is maradt s a rendező legfeljebb szovjetterületen mutathatja be a filmet.

Casal, Pablo, a világhírű katalán gondkaművész jelenleg villájában tartózk. Sansalvadorban s készülő őszi külföldi turnéjára. A művész ez évben először ki fogja kerülni elvi okokból Németországot s ott nem ad hangverseny. Ezt az elhatározását közölte is Berljinnel. A spanyol lapok felvetik a kérdést, vajjon azt az uccát, amelytől nevére kereszteltek annak idején Berljinben, most át fogják-e keresztelni.

A szatmári „Goldmark Zenekör” kulturestélye. Nemrég alakult meg Szatmáron a „Goldmark Zenekör”, mely e hó 16-án tartotta első kulturestélyt nagyszámú előkelő közönség jelenlétében. A műsor előtt dr. Katz Izso ügyvéd szellemes bevezető előadást tartott, mely után a zenekar a király-himnusz és Mozárt „Szökötés a szerályból” című operájának nyitányát adta elő. Ezután dr. Schächter László a középkori zsidó filozófiáról tartott mély és alapos tudásra valló előadást. A műsor Csajkovszky egyik suitjének eljátszásával ért véget. A zenekart Kovács Jolán okleveles zenetanárnő dirigálta. Az estélyt dr. Hunvald Izidor elnök segítségével dr. Fischer Miklós a „Goldmark Zenekar” igazgatója rendezte.

HIDETÉS AZ ÚZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

...ában
...dők
...ámát București,
...szám alatt levő
... orvosom ajánlása.
...erikál „Dinhide”
...gyógyszer, mely
...sen érzem magam
...asni három gyer
...év után, amióta
... örömmel hozom
...omására. Marad.
...isztelettel:
Alex. Hilarin
...ressi, Str. Born 7.
...bibliás
...er
...Román Operában)
...utató sorozatában
...vott a második.
...sértelenül válto
...pértóár. De ami
...fogadta az Opera
...tan vegyes érzel
...enzlt, a nagy ro
...át. Wagner al
...követője közöt
...sebb közül való,
...a germán zene
...solója. Melódia
...met érzelmessége,
...egysége, a hang
...gy zenei hatáso
...bizonyára ten
...közelebb hozza a
...og, elérzékenyit.
...ésoló nagy ger
...angozón fejelme
...nyaló, ivelő döb
...nek egészen le
...téma is, a zene
...a költő nem
...is eléggé kompli
...nem szól a Bib
...mellett. Van azon
...osabb szempont:
...a jó előadással
...zónsége. Ez az
...Pavel Constantin
...ta és Pavelnek.
...nyiszor megmu
...van.
...pergése, a rem
...minden részletet
...egoldó beállítás
...nekar és korus:
...s intellektuális
...kezének, részlet
...adó figyelmének
...ett, utóbbi Her
...zelei alatt a leg
...Rendezés, zene
...a önrötte az elő
...hozta ki a zene
...inét, változatát.
...től Stefánescu
...a megemlékezni.
...es az átérés lá
...l, magával ra
...Az a képesség,
...magát a meló
...ugyanakkor ki
...gét, kevés mű
...ajátja. Tegnap
...siker volt szá
...nak. Cojocarju
...ása sikerült. A
...tőlönös a felső
...edén szárnyaló
...nyekre jogosít.
...tekben látuk.
...lja úgy meg a
...ltása itt is ke
...en. Pop Lia
...ika: mint any
...atta, hogy pom
...ánik. Enekének
...a nem tulhaj
...sikerhez vezet.
...Puican, az új
...töbet vártunk
...Gavrillescu, a
...balett: kifogás
...s vidám kugli
...ának komoly
...okt tapsolt a
...dynak, akinek
...nár megemlé
...—Jay)
...berg: Moszk
...i könyve. Ara

LIGETI SÁNDOR: A BÜVÖS ERSZÉNY

REGÉNY

14-ik közlémény

Hilda úgy nézett rá, mint kis, piruló süldőleány. Ralín érezte, hogy messzebb ment, mint szabadott volna, s visszavonult. Hildát is szólította anyja, terítették, s bizony, a Renn-család tartalékából még egészen jó ünnepi vacsorára telt. De igen vizes volt a hangulat. Gertie és Schmiéd eljérezkenyülve ültek egymás mellett, alig is ettek. Átkarolták, simogatták egymást, szinte már házastársaknak érezték magukat. Az öregek áradoztak, különösen Renn mama. A gondviselés, illetve Ralín, igen érdemes embereket tüntetett ki s meglátja, milyen hálások lesznek hozzá. Maradjon itt örökké Bécsben, úgy tekintik, mint fiukat. Hogy is szánta el magát ilyen nagy áldozatra? Igazán nem fogja nélkülözni azt a tenger pénzt? De legyen nyugodt, a vám tudni fogja kötelességét. Kamatostól adja vissza a kölcsönt. S ő imába foglalja nevét.

Renn papa kedélyes volt. Sűrűn kocintott Ralinnal s apró kis felköszöntőket, jókívánságokat mondott, mintha már az esküvői lakomát tartották volna. Hilda csöndben, kislányosan ült Ralín mellett. De olyan odaadó pillantásokat vetett rá, hogy egyszer Ralín már nem állotta meg, kinyúlt az asztal alatt keze után s meg-simogatta. Hilda erős kézzorítással válaszolt. Aztán a térdük ért össze s nemsokára Ralín már nem tudta, mit beszélnek körülötte. Ott érezte maga mellett ezt a fiatal és kívánatos lényet, mely minden tekintetével és megmozdulásával oda adást ígért.

A jegyespár jövő terveinek megtárgyalása, az esküvő, az ezzel kapcsolatos teendők megbeszélése már érdekelni sem tudta. Ő megtette a magáét, elhárította az anyagi akadályokat. Ez az ügy az ő részére már a múlté legyen. Örült, mikor asztalbontás után Hildával hátrahúzódtak egyik szögletbe. A többiek magukkal voltak elfoglalva, vagy ez a taktika is talán a Renn-féle családi politika céljait szolgálta.

Hilda arról beszélt, hogy milyen szívesen dolgoznék valamit. Nincs kedve, hogy tovább is háztartási munkát végezzen, talán sógora használhatja őt, mint jó gépés-gyorsírónt új üzletében. Törődjék inkább Gertie a háztartással. Ralínban azonban erősen dolgozott a vágy, hogy Hildát a maga közelében tartsa. Mohó éhséggel vágyott erre a sokat ígérő lányra s vágy-füvet gondolkodása így szólat tatta meg:

Nem szeretném, ha azzal vádolna, hogy erőszakosan nyultam bele családi életükbe. De alig is hiszem, hogy nővére és szülei panaszkodnának érte. Mégis úgy gondolom, hogy a maga terveihez is hozzászólhatnék. Az üzletet hagyja sógorára és nővére. Maga, amit tud, azzal keressen kenyeret. Arra gondoltam, hogy ha hosszabb ideig Bécsben maradok, szükségem volna titkárnőre, aki feljegyzéseimet rendezze és levelezésemet intézi. (Majdnem belepirult, mert mi lesz, ha kiderül, hogy bizony sem feljegyzések, sem válasza való levelek nincsenek) — Hajlandó volna arra, hogy velem dolgozzék?

Most Hildán volt a sor, hogy zavarba jöjjön. Elgondolkozva támasztotta arcát kezére, úgy nézett maga elé. Aztán egyszer csak megrázta fejét.

Nem, ez nem megy, akárhogy is szeretném a dolgot. Mingyárt ott kezdem, hogy nem is mehetek az Ön lakására, professzor ur. Elvégre a szállodai szobájában nem lehet írni berendezni. S a szülem miatt sem akarom. Pedig jó lett volna. Azt gondolom mégis, ha már segíteni akar s módjában van, hogy értem is tegyen valamit, szóljon a sógoromnak, hadd járjak én az üzletébe, ott is igen hasznos leszek és inkább maradjon Gertie az anyám segítségére.

Ralín összeharapta az ajkát. — Kár, nagyon szerettem volna. De ne határozzon most végleg. Gondolkozzék. Hiszen én most minden nap idejövök magukhoz. Ha rászánta magát, szóljon. Még az sem lehetetlen, hogy otthagynom a szállodát s valami megfelelőbb lakás után nézek.

Szóltak hozzájuk. Abba is maradt a beszélgetés, visszamentek a többiekhez. Nemsokára Ralín azt mondta, hogy fá-

radt s bucsuzott. Az egész család az ajtóig kísérté, s érezte Hilda kezének meleg szorítását. Mikor lement a lépcsőn, megint ugyanolyan röstelkedés félet érezte, mint mikor egyszer Rylhben egy köcsög tejet adott egyik kis inasnitványának, akit mestere meglehetősen koplaltatott. Eszébe jutottak a régi napok, az inasiskola, a fiúk. Azok most, boldogok lehetnek. Nemsoká futballlabdát küldött nekik az első városból, ahova érkezett, de mindegyik nevére pénzt is adott fel. A postahivatalnok alig győzte az utalványok iktatását. Valamelyik táskájában még őrzí a feladólevényeket is.

Hüvös, kissé szeles éjszaka volt s még nem késő. Az utcákon kevesen jártak. A Mariahilfstrasse is feltűnően néptelen volt. Most szemügyre vehette jól, akivel találkozott. Amíg szállodájába ért, különböző járókelőknek, egy öreg virágáros asszonynak, egy rokkantnak, egy hivatásos koldusnak s egy kis fiúnak, aki valamilyen nagy dobozt cipelt, szétosztott vagy száz schillinget. Valóságos adakozási vágy szállta meg. Egy étterem bejárata előtt néhány újságot vásárolt. Ezekért is egy husz schillinges bankjegyet dobott oda és sietett tovább, menekült a visszajáró pénz elől. Bámult is az újságáros

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Kedden este lesz a Naplemente előtt premierje. Az Egy csók és más semmi kitérő sikere miatt az igazgatóság hétfő estére is kitérte ezt az elragadó operettet. Ezért, meg a Naplemente előtt előkészülete miatt is, a Gerhardt Hauptmann darab premierjét hétfőről keddre halasztották.

Naplemente előtt. Kedden este lesz a premierje nálunk Hauptmann legújabb és egyben legszebb színdarabjának. A Naplemente előtt mindenütt a világon óriási sikert hozott. Budapesten a Víg-színház közel százszor játszotta s nemsokára művészi, hanem páratlan anyagi sikert is aratott vele. A darab tárgya egy hetvenéves, de testi és szellemi erői nek teljes birtokában levő férfi, aki forró és kölcsönös szerelemre gyul egy fiatal lány iránt. A férfi családja — dusszardg emberek — minden eszközt felhasznál a házasság megakadályozására és ez a magva a tragikus katalizmának, amelyet Hauptmann ezuttal titáni erővel exponál. A kolozsvári színház Kádár Imre rendező vezetésével készült a darabra, a főszerepek Tóth Elek, Erényi Böske, Bárdi Teréz, Benes Ilona, Kerekes Ilona, Miklóssy Margit, Mészáros Béla, Balázs, Forgács, Hetényi, Tompa Béla, Tompa Sándor, Rajnay, Puskás. Dancsó kezében vannak. Külön esemény lesz a darab kiállítás. Kudélsz Károly szcenikai felügyelő teljesen új díszleteket jervez, a Schulz virágüzlet pazar keret varázsol a színpadra, a Fischer üvegudvar pedig egy nagy lakoma kiállítását vállalta.

A Magyar Színház megnyitó műsora:

Vasárnap d. e. 11-kor: Érik a buzakalász. (Operettreprez nagyon olcsó hely-árakkal. Minden földszinti hely 20 lej, páholyülés 17 lej, alsóerkély 12 lej és felsőerkély 8 lej. Felső-árakban minden illeték befoglalatik.)
Vasárnap d. u. 4-kor: Egy csók és más semmi. (Ötödösor.)
Vasárnap este 8-kor: Egy csók és más semmi. (Ötödösor.)
Hétfőn 8-kor: Egy csók és más semmi.
Kedden 8-kor: Naplemente előtt. (Gerhardt Hauptmann világsiker aratótt, grandiózus ujdonsága, először.)
Szerdán 8-kor: Naplemente előtt.
Csütörtökön 4-kor: Érik a buzakalász. (Ifjúsági operett-előadás.)
Csütörtökön 8-kor: Naplemente előtt.
Pénteken 8-kor: Magdát kicsapják. (Ujdonság először. A budapesti szezon egyik legnagyobb vigjátékisikere.)

ZSIDÓ TESTVÉREK!

Franciaország szabad szelleme nem ismer faji- és valláskülönbséget. Pártolják tehát a francia gyártmányokat és főként a legkiválóbb borotvapengét:

Egyetlen penge sem érte el a

LERECHE

borotvapenge kiváló minőségét! Próbáljátok ki még ma!
Romániai vezérképvislet:

NARCISSE H. BALTHAZAR

Bukarest, Str. Selari 7.

utána eleget.
Fáradt lett, mire hazatért. Az ágyban átfutotta a vásárolt lapokat, de küzdenie kellett taz elalvással. Ezt is megunta, elhajította az újságokat, hogy azok szétszórták a szőnyegen, leoltotta lámpáját és már aludt is.
3.
A következő napok üres egyhangúsá-gban teltek el, minden esemény nélkül. Vagy a várost járta keresztül-kasul, vagy az esküvői előkészületekben valósággal tobzódó Rennéknél töltötte idejét. Sehogy sem tudta elérni, hogy Hildával egyedül maradjon. Az most, mint az egész család teljesen a nagy esemény körüli dolgokkal foglalkozott. A sok és állandó hálálkodás is terhére volt s akármilyen szívesen láták is, még Hilda meleg kézzorításai s néha odaadást mutató tekintete sem akadályozhatták meg, hogy látogatásait mnd rövidebb időre szabja.
(Folytatjuk.)

Szombaton 4-kor: Naplemente előtt.
Szombaton fél 9-kor: Magdát kicsapják.
Vasárnap délelőtt 11-kor: Naplemente előtt.
Vasárnap délután 4-kor: Egy csók és más semmi.
Vasárnap este 8-kor: Lipinkája egyetlen estéje. (Méréseketlen fejemelt hely-árakkal.)
Hétfőn 8-kor: Magdát kicsapják.
ROMÁN OPERA MŰSORA:
Vasárnap délután 3-kor: Cigánybáró.
ROYAL-MOZGÓ MŰSORA
Ma, vasárnap: Tannenbergr. (Mazuri ütközet). Világságer, Bombasiker.
De. e. 11 órakor matiné: Megbecstelenít-ve. Helyárak 10, 15 lej.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
A szezon legnagyobb filmeseménye: Énekek éneke. Sudermann világhírű regénye nyomán. Játssza: Marlene Dietrich, rendezte: Mamoulian.
Hétfőn nagy bemutató. Boris Carloff világsiker aratótt szenzációs filmje: A mumia (Ezeréves ember).
URANIA-MOZGÓ MŰSORA
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Kisértetek volám, 100 százalékos ro-mánul beszélő film, főszerepekben: Toni Bulandra, G. Störin, Dida Solomon Calimachi, etc.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, október 22.
Bukarest: 19.20. Gramafon. 20. Dal-est. 20.30. Radiózenekar. Utána hírek.
Budapest: 9.15. Hírek. 12.05. Hangv. Cherubini, Mozart, Schubert, Volk-mann műveiből. 2. Gramafonhangv. 3.45. Cimbalom. 6.45. Magyar nóták. 8.15. Zilahi két egyfelvonásos.
Bécs: 16.15. Fuvózene. 18.30. Szimf. hangv. 20. Kálmán operett. 22.55. Gramafon.
Berlin: 21. Radiózenekar.
Breslau: 19. Gramafon.
Hamburg: 20. Bécsi klasszikusok.
Lipsc: 20. Szimf. hangv. Weber: Oberon nyitány, Mozart: Bölesódal, Liszt: Loreley, Csajkovszkij: Dötörő szvit. Oltermann: Csellóverseny, Hum-perdinek: Károlyi gyermekek előjáték, Puccini: Bohémélet és Tosca ária, Strauss Richard: Keringő.
München: 18.35. Strauss: Rózsalo. vag.
Varsó: 18.50. Könnyűzene, dalokkal.

Prága: 22.40. Cseh zeneszerzők mű-vei.
Pozsony: 19.50. Operett.
Oslo: 22.45. Táncelemezek.
Stockholm: 20.50. Hangjáték.
Svájci Aleman Adó: 21. Orgona.
Belgrád: 20.40. Rossini: Szevillai borbély c. operája.
Hétfő: október 23.
Bukarest: 19.20. Szimfónikus leme-zek. 20.45. Daleszt.
Budapest: 6.45. Torna. 10. Felolvasás 12.05. Enekhangv. 1.30. Szimf. zenekar. 6.10. Magyar nóták két zongorán. 7.40. Filharmonikus hangv. Basilides Mária és Dohányi köbrenműködésével, majd cigányzene. 11.30. Jazz.
Bécs: 22.30. Gramafon.
Berlin: 19. Hangv. Beethoven: Eroica.
Langenberg: 24. Beethoven VII. szimfónia. Bach II. szvit.
Lipsc: 23.03. Szimfónikus hangv. Wagner, Liszt, Grieg, Rossini művei-ből.

APRÓ HIRDETÉSEK

Alkalmi butorvásár. Raktárkészletün-ket minden elfogadható árban kiárusít-juk. Nagy választék modern, művészi, komplett lakásberendezésekben, kombiná-ciókban. Modern díofahálósobák 8000 lejért szerezhető be a Transilvania le-rakatában Str. Memorandului 1., az eme-leten.
Férfi fehérnemű legjobbat legolesőbb ban méret után Woya fehérnemű üzem-ben vehet, Cluj Reg. Ferd. 65.
Makót, babot, lencsét, tökmagot na-gyobb tételekben vesz, bármilyen expor-tüzetet finanszíroz a Hansa Romana Co-mercialia S. A. Cluj.
Négyszobás lakást keresünk november egyre lehetőleg „Kertes házban” jeligére a kiadóhivatalba.
Két gimnázista gyermekem részére tel-jes ellátást keresek, zongorahasználattal izr. uri családnál. Ajánlatokat Pontosán fizetek jeligére kérek.
Veszek szeszgyári kontingenst. Ajánla-tokat: Nasch Béla, Gherla címre.
Intelligens zsidó urilány, magyar és román nyelvben perfekt, elmonne gyer-mek mellé, vagy háztartási munkára. Megkereséseket „Sürgős” jeligére a ki-adóba.
Modern, abszolút jókarban levő zongor-a eladó, vagy bérbeadó. Vértésné str. Londrei 19. I. em.
Student n erteilt gegen Verpflegung oder Geld, Stunden in deutscher Sprache sowie Vorbereitung für Schüler. Ange-bote an die Administration unter „Ge-wissenhafft.
Schadhenek (házasságközvetítők) ad-ják le címüket „12378” jeligére.
Urleányt, aki a háztartás minden ágában jártas, gyermekszerező és varrni tud, f. é. november 1-re ház kísasszony-nak felveszek. Fényképpel, fizetési ígé-nyek és referenciákkal ellátott ajánla-tok Krámer Oszkár címre Bukarest, Picton Romano 24. küldhetők. Ramánul beszélők előnyben részesülnek.
Perzasszonyeg kétszázéves (5,25-ször 2,25) helyszüke miatt nagyon olcsón el-adó. Urania palota III/20, 11-től 4-ig.

A W

Rés
A világkonfer nagyvonásokban intézmények hely Tizenkilenceze az összeg, amit nyeinre fordíth megállapítja, hoz taglétszám hatalt elérte az 50.000 emelkedtek s ez háruul az egyes Természetszerű, enk legfőbb és e tobzódó gazdaság
A p képe
Valósággal üd tinai szerveztek teljesítik vállalt ennél is fontosa Wizo-intézménye tünően növeked megállapítani, h is hangzik a mi évi költségvetés millió lejt tesz k bizony nagyon k nőki megnyitó hüvös hangján ujjabb feladatok zásokat.

A jelenlegi tudja tartani a j eddigi intézmény denki, aki bármíi figyelemmel kis eseményeket, látj legi keretek fenn nem lehet elégsé volt a helyzet, h tinába, akire az g yakorolt és vál terhek, amiket életviszonyok és lentettek. Nem miatt, hanem áthatva.
Ma a helyzet e akiket a mai ge löen méltányolni kat s ma az Ere ninc munkanélk

Ennek a tényr következményei, mennek, akiket a már erőteljesen erő Palesztinábó éhletesnek nevez Másrészt a gal san megerősöd jelenségei. Vilá hatóerőnek a kó hatalmas bevánd tinába s ezek s nül annak lehe induhassanak.

Es itt nyomba és allija problém ezt a két kifeje meg is magyaráz a fizikai, szellem amely a bevánd arra, hogy az u nyajba beilleszke bevándorlás. Az ből végtelen fo kerülő emberany ez ugy a férfiak Es itt kapcsoló deklódési körébe éppen a Paleszti delme.

Logikus, hogy foglalkozzon a t mar az új honb munkáját fogja ni, ha már a díe előkészítés munk tehát a bevándor irányu lesz. Az díaszpóra ország másik pedig az des. Foglalkozz galuti fázisával.
A W
Hogy a Wizo sara kérdésébe előbb egy elvi ké

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

A WIZO világhelyzete

Részlet dr. Markovits Ignácné előadásából

A világkonferencia elnöki megnyitóján nagyvonalú képet ad az egyes Wizo-intézmények helyzetéről.

Tizenkilencezer angol font évente az az összeg, amit munkánkra és intézményeinkre fordíthatunk. Az elnöki jelentés megállapítja, hogy annak dacára, hogy a taglétszám hatalmasan megnövekedett és elérte az 50.000 tagot, a bevételek nem emelkedtek s ezért a téren újabb munka járul az egyes országok federációjára. Természetes, hogy ennek a jelentőségének legfőbb és egyetlen oka a világszerte tobzódó gazdasági krízis.

A palesztinai Wizo teljesítőképesége

Valósággal üdítőleg hat, hogy a palesztinai szervezetek ezzel szemben pontosan teljesítik vállalt hozzájárulásukat és ami ennél is fontosabb, az egyes palesztinai Wizo-intézmények jövedelme szembevetően növekedett. Minden esetre azt kell megállapítani, hogy bármily impozánsan is hangzik a mi viszonyainkhoz mérve az évi költségvetés végösszege, ami közel 11 millió lejt tesz ki, a szükséglethez képest bizony nagyon kevés. Hiszen már az elnöki megnyitón a maga jól megdöntött hűvös hangján is a megoldásra váró újabb feladatok egész sorozatára tesz célzásokat.

A régi és az új allíja

A jelenlegi helyzetben a Wizo fenn tudja tartani a jelenlegi keretek között az eddigi intézményeket. Azt azonban mindenképp, aki bármily csekély mértékben is figyelemmel kíséri a zsidóságot érintő eseményeket, látja és tudja, hogy a jelenlegi keretek fenntartása természetesen nem lehet elégséges. Eddig körülbelül az volt a helyzet, hogy csak az ment Palesztinába, akire az ország különös vonzórógyakorolt és vállalta magára azokat a terheket, amiket az ottani primitívebb életviszonyok és a nehezebb munka jelentettek. Nem annyira a megélhetés miatt, hanem mélyseges idealizmustól áthatva.

Ma a helyzet egészen más. A pionirok, akiket a mai generáció nem is tud külön méltányolni, lerakták az első alapokat s ma az Erec az egyetlen hely, ahol nincs munkanélküliség.

Ennek a ténynek meg vannak a maga következményei. Most már nemcsak azok mennek, akiket az idealizmus hajt, de ma már erőteljesen jelentkeznek az a vonzó erő Palesztinából, amit egyszerűen megélhetésnek nevezhetünk.

Másrészt a galut országaiban sokszorosan megerősödtek az antiszemizmus jelenségei. Világos, hogy ennek a két hatóerőnek a következménye, hogy egy hatalmas bevándorlás indult meg Palesztinába s ezek s ezek várják türelmetlenül annak lehetőségét, hogy ők is elindulhassanak.

Es itt nyomban felvetődik a hachsara és allíja problémája. Azok számára, akik ezt a két kifejezést nem értik, azonnal meg is magyarázom. Hachsara jelenti azt a fizikai, szellemi és erkölcsi előkészítést, amely a bevándorlót alkalmassá teszi arra, hogy az új ország speciális viszonyaiba beilleszkedni tudjon. Allíja pedig bevándorlás. Az épülő ország szempontjából végtelen fontossággal bír az oda kerülő emberanyag minősége. Vonatkozik ez egy a férfiakra, mint a nőkre is.

Es itt kapcsolódik a kérdés a Wizo érdeklődési körébe, hiszen a mi feladatunk éppen a Palesztinába leteleplő nők védelme.

Logikus, hogy a Wizo ne csak akkor foglalkozzon a bevándorlókka, amikor már az új honban vannak, de a saját munkáját fogja lényegesen megkönnyíteni, ha már a diaszpórában részt vesz az előkészítési munkájában. A Wizo munkája tehát a bevándorlással kapcsolatosan két irányú lesz. Az egyik munkakör itt a diaszpóra országaiban való előkészítés, a másik pedig az Erecben való elhelyezkedés. Foglalkozunk először a hachsara galuti fázisával.

A Wizo feladatai a galutban

Hogy a Wizo állásfoglalását a hachsara kérdésében jobban megérthessük, előbb egy elvi kérdést kell tisztáznunk s

Wizo helyzetére vonatkozóan. A világkonferencia folyamán szenvedélyes, majdnem drámaj vita fejlődött ki azon kérdés körül, hogy foglalkozzék-e a Wizo cionista politikával? Ez azt jelentené, hogy a Wizo csatlakozzék valamelyik létező cionista párthoz. Ezt az álláspontot foglalták el a lengyelországi delegátusok. Ezzel szemben a palesztinai munkások markáns képviselője, Ada Fischmann asszony igen helyesen mutatott rá arra a tényre, hogy a Wizo egészen különböző világnézeti néket egyesít magában egy közös és jól meghatározott cél érdekében. Olyan célok érdekében, amelyeket minden nő, az is, aki nem kifejezetten cionista, magáévá tehet és ez a feladat, mint azt már önk is több ízben hallották, a nő és a gyermekvédelem és a speciálisan nőies munkakörök ellátása Palesztinai felépítésének munkájában.

A chaluk-képzés kérdése

A Wizo ereje éppen abban van, hogy a legheterogénebb erőket egyesíteni tudja. Ugyanez a helyzet a Wizo ifjusági mozgalmában, az Ifju-Wizóban is. Így aztán a hachsara kérdésében az álláspont alakult ki, hogy a női kivándorlók megfelelő előkészítését a már meglévő és a téren tapasztalattal bíró chalucszervezetekre kell bízni, azonban ezeknek meg nincs meg az anyagi lehetőségük, hogy ennek a feladatnak eleget tudjanak tenni.

Sajnos, hogy erre a fontos célra a rendszer büdzsében megfelelő összeget nem lehetett felvenni, hanem csak a rendkívüli büdzsére áll majd rendelkezésre. Ez azt jelenti, hogy ha előbb eleget teszünk a rendszer kiadásoknak, csak akkor tudunk erre a célra is áldozni.

A nőmozgalom fejlődése

Irta: Dr. Mártha Hoffmann (Bécs)

Minden szellemi megmozdulásnak vannak fokozati fejlődései, és így a nőmozgalomnak is voltak periódusai, amikor a nők teljes szociális hanyatlásban voltak. A nők jogain mindég meglátszott a világ „férfiainak szociális élete”. A rabizoltság idején a nő teljesen el volt nyomva és ki volt szolgatva a férfinek. Megvolt gátolva a nő egyéni fejlődése és ha ez megadott, akkor csak a család határain kívül. Azzal, hogy fel kellett borítsa a család életét, megszerzhette a maga függetlenségét. A régi rómaiaknál a férfi is rabzolga volt, mert az egész társadalom a rabizoltságára épült, természetes tehát, hogy a nő is rabzolga volt a férfinek. Különösen a görögöknél, kiknél egy szabad ember nem végeztet produktív munkát, csupán a rabzolga és annak felesége. A zsidóknál a helyzet ugyan lényegesen jobb volt, mert ott a férfi is dolgozó volt, sőt a férfi, feleségével együtt szántott, vetett és így feleségét, mint egyenlőt, dolgozó és segítő társát tisztelte és szerette. (Lásd Salomon beszédeit). A régi zsidóknál, mint láthattuk, dacára polygámiának és politikai elnyomásnak a nő viszonylagosan jobb helyzetben volt, mint a többi népeknél. Később, a diaszpórában, a polygámiát megszüntető Rabbeni Gerson után, a zsidó nő helyzete összehasonlíthatatlanul jobb, mint a többi népeknél. A gettóban már a háztartás is a nő munkakörébe tartozott, így munkaképessége és teljesítménye megsokszorozódott, tehát értéke és értékelése is. Csupán a Tantól lett távol tartva. A középkorban a nő helyzete rosszabbodott. A nő alatt itt, csak polgári és földművelő asszonyt gondoltunk, akiknek férjeik háborúba voltak és ők most már férjeik munkáját is el kellett végezzék, míg az uralkodó felsőbb osztály asszonyai, férjük távollétében, átvették amazok politikai és kulturális teendőit és teljes egyenjogúságot élveztek. A középkort követő reneszánsz idejében, amikor az individualizmus

Kötelességünké tette azonban a konferencia, hogy a héber nyelvet propagáljuk és hogy kivándorolni készülőkre részére tanácsadó szerveket létesítsünk és mindent kövessünk el, hogy a kivándorolni készülő nők már előbb megfelelő szakoktatásban részesüljenek. Bizony be kell ösztönözni vallanom, hogy ez meglehetősen soványan hangzik. De viszont a mi fokozottabb munkánktól függ, hogy ezeket az elvi utmutásokat és kereteket hogyan töltjük meg tartalommal a dolgozó zsidó nő érdekében.

A palesztinai kiképzés

Jobb a helyzet a Wizo előkészítő munkájának másik körében, ami magában Palesztinában folyik az intézményünk útján. Ezek az intézmények a céljaiknak a jelen pillanatban kitűnően megfelelnek, de mint azt minden illetékes tényező és maga a zajló élet hangsúlyozza, erőteljes fejlesztésre szorulnak, hogy az új bevándorlás igényeinek megfelelően tudjanak. Különösen gondolni kell arra, hogy a földművelésen kívül újabb területeket is megnyissunk ennek a belső hachsaranak az ipari munka területén. Ezekre a célokra az új költségvetés újabb tételeket állított be, de ezek az összegek távolról sem elegendők. Ez is csak azt jelentheti, hogy meg kell erősíteni a munkánkat minden téren, hogy újabb erők bevonásával újabb összegeket tudjunk a reánk kivetett kvótán felül is beszolgáltatni és akkor nem lesz fennakadás a mi Wizónk áldásos munkájában. A tennivaló világosan áll előttünk. Nagyobb erőfeszítés, fokozottabb propaganda és újabb eszközök a pénzügyi téren teszik lehetővé, hogy a Wizo elnöknőjének, Vera Wejmannnak jelszavát valóra válthassuk: Ötvenezer Wizo asszony évi 50.000 fontot hozzon össze Palesztinába dolgozó leányai és dolgozó anyái részére.

Hölgyeim, nem egyszerű jótékonyágról, népünk és a magunk megmentéséről van szó. Minden mi rajtunk múlik!

Kihangsúlyozása és érvényesülése felé törekedtek, a nők is keresték az egyéni érvényesülés útját. Érdekes, hogy a reneszánsz-irodalom és művészet hazájában, Olaszországban, kivéve néhány egyén személyes érvényesülését a nők rendkívüli el voltak nyomva. A nő hasznavehetetlensége közmondássá vált és a férfiak, csak gyunyosan és lenézően nyilatkoztak a nők törekvéseiről. Az egyenjogúság még mindig, csak egy fikció, mely a valóságban, csak a gép-korszakban, tehát a 19. század végén kezdett kibontakozni. A férfiak között megindult versengés a profitért igénybe vétette a létező munkaerőket. A nők alkalmazást kapnak a gyárakban, hogy a terhelést megsokszorozítsák. Azonban még máma is, 80 százaléka a nőknek nem dolgozik. Franciaországba és Sveicében a nők egyenjogúsítása nem történt még meg. Oroszországban és Palesztinában a nők 45-65 százaléka dolgozik, míg Spanyolországban például, csupán 9 százaléka a nőknek dolgozik.

Az általános „férfi” munkanélküliség a háborút követő időkben sokban hozzá járult ahhoz, hogy a nők mozgalmal leredukálódjon. Ennek következtében éppen ez év elején tartotta meg konferenciáját, a nők egyenjogúsítására és szavazati jogainak elismerésére alakult Világszervezet, melyen követelték a nők egyenlő elbírálását a férfi vel.

Különösen ki lett hangsúlyozva, hogy követelik az egyenlő munkajogot. A Nőkongresszus állásfoglalást az angol kormány ama határozata ellen, mellyel megvonta a nők szavazati jogát Palesztinában a hitközségi választásokon.

A Wizo, mely mögött a zsidó asszonyok tömegei állnak aktív részt vesz az asszonyok Világszervezetébe, mely 45.000.000 taggal rendelkezik és óriási aktivitást fejt ki az imperiális háborús törekvések ellen.

A Wizo hölgyei ki kell vegyék részüket a nők harcaiban és nem szabad tétlenül nézniek, amint a mai civilizált világban lábball tiporják a nők nagynehezen kivívott jogait!

WIZO-HIREK

A karánsebesi Wizo megalakulása. Dr. Handler Rudolfné évekkkel ezelőtt megalakította a Wizot Karánsebesben. Annak idején ez volt egyike a legjobb vidéki csoportoknak. Három évvel ezelőtt dr. Handlerék Temesvárra helyezték és Handler Else is áttette működése székhelyét a temesvári Wizo, mely csoportnak nagyon értékes vezetője. Ellenben Karánsebesben hiányzott a vezető. Egyik tag a másik után lankadt el, néhány tag el is költözött és így három év óta szünetelt az asszonyok munkája. Ennek látván dr. Handlerné elhatározta, hogy Sidon Józsefnével, a lugoji csoport elnöknőjével, újra felkeresi régi lakóhelyét, segít az ottani asszonyoknak újra dolgozni és elmondja nekik, hogy ma minden zsidó asszonynak a kötelessége ügykezni, hogy közös táborban szervezkedjenek. Vasárnap, e hó 8-án Handler Else és Sidon Józsefné átmentek Karánsebesre, ahol a közönség szép számban várta őket. Handler Else beszédét, melyben esetenként a zsidók helyzetét a diaszpórában, a német-zsidó testvéreink kálváriáját, reményeiket Erec Jiszráelben, érdeklődéssel hallgatták. Elmondta, hogy ma minden zsidó nőnek tudatára kell ébrednie kötelességének, dolgozania kell a közös érdekében és a közös ügyért. Elmondta, hogy minden zsidó nőnek tudatára kell ébrednie kötelességének, dolgozania kell a közös érdekében és a közös ügyért. Elmondta, hogy minden zsidó nőnek tudatára kell ébrednie kötelességének, dolgozania kell a közös érdekében és a közös ügyért.

Kis beszámoló a nagyváradi Wizo munkájáról. Nagyváradon a cionizmus az utóbbi időkben stagnált. Egy pár lelkes ember, egy pár lelkes hölgy vezetett cionista munkát, de például Kolozsvarhoz, vagy temesvárhoz viszonyítva, Nagyvárad, mely egyike a legnagyobb zsidó lakosságú városoknak Erdélyben, egyáltalán nem mutatott számottevő cionista eredményeket. Lehet ezt a szomorú tény gazdasági okokkal magyarázni, lehet összefüggésbe hozni az általános gazdasági helyzettel, de mi itt nem okot akarunk keresni; tény az, hogy a Mizrachit és a Hásomér Hácáirt — Várad a végletek városa — kivéve nem folyt komoly cionista munka Váradon. Nem folyt egészen addig, amíg a fennemlített lelkes zsidó hölgyek nem bontották ki a maguk zászlaját, melyre nem volt írva kehila politika, nem volt írva elnökségi és tiszteletbeli és pozícióbéli program, csupán annyi: cionizmus. És ami a legfigyelemreméltóbb: munkásságukat tanulásuk kezdték. És ma már ott tartanak, hogy héber és angol kurzusokat rendeznek. A kurzusokra most folynak a beiratkozások és igen számosan jelentkeztek Nagyvárad fiatalágának és hölgyeinek köréből. Különösen sokan jelentkeznek a héber kurzusra, melynek vezetője a héber szakkörökben igen jól és előnyösen ismert Feig Lázár. A nagyváradi Wizo csoport előadásokat rendez, megszervezte a young Wizot és lelkes zsidó szívvel ültetik a cionizmust Váradon.

A ZSIDÓ ASSZONYT kiadja az erdélyi WIZO temesvári központja, Piata Asanesti 4.

A ZSIDÓ GYERMEK

A chéderben

Kemény téli hajnal volt. A kis falut kristályos szemedélként borította be a frissen esett hólepel. Még aludt az egész falu és egy madárka lábnyoma sem zavarta meg a fehér lap simaságának harmóniáját.

Egy-egy házikó ablaka nemsokára sárga fénysávot bocsajt a fehér hóra, majd feketén füstölő lámpással a kézben zsidó-gyerekek mély barázdát szántanak apró csizmáikkal a térdükig érő hóba, mindegyik barázdá nyilegyenesen a templom melletti rozoga házba vezetett. Még sötét volt.

Chéderbe mennek a zsidó porontyok. A rebe ott pipázta a hideg dobkályha mellett, tüzet nem rakhat, hiszen most hozzák a gyerekek hónak alatt a fűteni való. Mindenkinek kötelessége legalább egy darab fát hozni, de aki teheti, hozhat többet is. A hosszú, festetlen, összefaragott és összefirkált fenyőfaasztal mellett, két ugyanolyan hosszú pad foglal helyet, a fehérre meszelt falat nem díszíti semmi, csak a gyengefényű petróleum-lámpa világítja meg.

Az asztalon rendetlen sorban hevernek feketekötésű könyvek, kicsinyek, nagyobbak és végül egészen nagy vaskos kötetek.

A barátságosan szoba esendjét apró lábtöporok zavarják meg, egyenként szállingóznak a sápadt esemeték, lerázásuk csizmáikról a reá tapadt havat és halk köszönés után a kályha mellé rakják a darab fát, kicsiny lámpásaikat elolva az ablakfára teszik. Lassan sorakoznak a lámpások, gazdáik asztal mellé telepednek, közben, aki az aznapi házi teendők elvégzésére következnek, forgácsot készít és megrakja a tüzet.

A rebe megnézi az óráját, ótóra van és kellemesen győződik meg, hogy a tizenkét lámpás már mind az ablakon van, tehát a tanítványai mind eljöhettek.

Tizenkét sápadarcu, becsétszemű gyerekek, kik között a legidősebb 10 éves, a legfiatalabb 4 éves ma különös csendben ül a helyén, az álmat rég kikergette szemükből az a tudat, hogy ma van a esőtörtök hajnalban szokásos első kihallgatás. Okos tekintetük, hol a bibliára, hol az asztalon heverő meggya-pálára, hol pedig a rebe komoran pipázó orrán révedez.

Egy félórát kaptok az átismétlésre, volt a rebe parancsa és egyszerre visszhangzottak a falak a gyerekek zajától, kik a szokásos bus melodával fordították maguknak a bibliát és a talmudot.

Jankeli a koresmáros fia ötéves volt és már három szakasz chimist tanult, nem ismételt, mint a többiek, csak hangtalanul mozgatta apró ajkait. Ő tudja leckéjét, őt a csipős meggyfa-vessző még sohasem érintette, ő mindent tud, de mégis valami érthetetlen előtte. A zajban könyvének betűi mintha tánára perdülnek, az egész lap akbákumá alakul és ott látja maga előtt Pistát, a szomszéd hentes fiát, aki már hat éves és még mindig a meleg ágyban alszik... Ő mindent tud, csak azt nem tudja megérteni, miért játszik hatik szánkózatik és ha úgy tetszik lovagolhat Pista egész nap, míg neki és apró társainak már második éve hajnal-tól késő estig ebben a télen alig fűtött, nyáron fűlédű levegőjű szobában kell ülni, tanulni és tanulni... Milyen boldog lenne, ha ő is elmehetne a hegyoldalra, reálulhatna egy szánkóra, repülne vele a szabadban, mint a szélvész.

Ő mindent tud, mégis hányszor szégyenben maradt Pistával szemben, mert magasbba tud hajítani, hosszabbat tud ugrani és fűtül mint egy madár.

Ő mindent tud, csak azt nem tudja megérteni, hogy miért kergetik meg őket Pisták néha délelőtt, néha meg este, mikor hazatérnek a chéderből. Pedig Pistákkal barátságosan beszél és soha nem bántotta meg.

A félóra letelt. — Mindenki elhallgat, a rebe pácájával az asztalra üt, mely jelzi a kihallgatás megkezdését. A tizenkét darab fa áttüzesítette a dobkályhát, a gyerekek kipirult arccal várják sorsukat, tekintetüket ismét a meggyfa-pálacától a bibliáig és a bibliától a mindig pipázó rebe szigorú arcára vetették.

Előbb a kisgyermeket hallgatta ki, Jankeli sikeresen felelt, apró társai közül néhányan jajgatva túrték el a bot-

büntetést, néhányat délelőtti ismételt kihallgatásra ítelt a rebi, mások pedig büntetésből nem mehetnek haza reggelizni.

... És Jankeli ilyenkor könnyezve sajnálkozott társain.

Utóljára feleltették a legidősebb fiút, a 10 éves Mordchait. Tátot szájjal bámulták a kicsinyek nagy tudását és gondolatban ők szerettek volna ott tartani, ahol Mordche, mivel külön foglalkozik és vitatkozik a rebi. Szépen felelt Mordche, de egyszerre megakadt, egy mondatot nem tudott lefordítani.

Jankeli, aki minden társával együtt

érezett és reszketett Mordchehoz surrant és megsugta a mondat jelentőségét.

A rebe észrevette, a pálcá működésbe jött és Jankelit alaposan elverte, Jankeli sirt fájdalomában, de lelke mélyén örvendett, hogy végre ő is szenved, mint a kicsiny társai.

A kihallgatásnak vége. Megkezdődött a reggeli ima. A gyerekek gépisen mondták hangosan a reájuk eső szakaszt, közben a dobkályha kihűlt. Reggel lett.

A falu mozgolódni kezdett. Zörgős fogatok metszettek végig az ut havát, a hosszú, kipihent, édes éjszaka után boldogan és frissen fogott mindenki a napi munkájához.

... És ekkor a chéder gyermekei már fáradtan, megbüntetve, összeverve tiptegtek haza reggelizni.

Kis történet, mely egy téli este történt a fűszeres fiával

Irta: Adler Hubert

Szombat.

A fűszeres fia, hosszutinesü tizenegy éves, édesapja oldalán baktak hazafelé. Templomból jönnek.

Hull a hó és fehér az ucca.

Messziről feltűnik két maszatosarcu csilgész. Meglátták a fűszerest, mellette fia.

Na megállj csak, gondolják és hógolyót gyurnak.

A hó puha és „engedi magát gyurni.”

Egy... kettő... három... A hó, mely felülről esett, az égből jött, össze-

gyült a sárral a földön, aztán megkeresült a két csibész markában és... egy... kettő... három... jaj...

A hó szétfreccsent a fűszeres fiának az arcán, leolvadt, talán könny is olvadt belé és szépen lecsorgott az arcán.

A fűszeres nem szólt semmit.

A fia sem szólt semmit.

Megtörtént.

A fűszeres keze elindult a nadrágzseb felé.

A nadrágzsebben egy zsebkendő gyűrődött.

PHÖNIX

Életbiztosító Társaság

ALAPITTATOTT 1882. évben.

Teljesen befizetett alaptőke 4,000.000 osztr. schilling

1932. év végén:

Biztosítási állomány	2,685,748.380.—	szilling
Járadék	4,278,335.—	szilling
Díjbevételek	150,512,096.—	szilling
Biztonsági alapok	526,946.302.—	szilling

Központi igazgatóság: Wien
Romániai igazgatóság: Bucuresti, Piata Rosetti 4.
Erdélyrészi igazgatóság: CLUJ, Str. N. Jorga 16.

A társaság működési területe: Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehszlovákia, Egyiptom, Franciaország, Görögország, Hollandia, Jugoszlávia, Lengyelország, Magyarország, Németország, Olaszország, Palesztina, Románia, Spanyolország, Tunisz, Törökország.

Gyermek-, járadék- és nyugdíjbiztosítás.

A legszebb UJÉVI ajándék a

Phönix-kötvény

Mert ezzel

gondoskodik saját magáról,
feleségéről és gyermekeiről,
gyarapítja a Zsidó Földvásárló
Alapot Palesztinában

Zsoldos tanintézet

a legjobban készít elő középiskolai magánvizsgákra, érettségire. Huszonhatedik tanév. Internátus. Budapest. VII. Dohány u. 84.

A fűszeres keze előhúzza a zsebkendőt. A zsebkendő átkerült a fűszeres fiához.

A fűszeres fia pedig végigdörzsölte vele az arcát. Ez történt. Megtörtént.

Vasárnap.

A fűszeres fia egyedül jön a sikátorban.

A fűszeres fia tanulni megy.

A két csibész játszott az uccán.

Meglátták a fűszeres fiát. Arcukon végigmászott egy kamaszos mosoly. Az arcuk most nagyon, nagyon csuf volt.

Hétfő.

A fűszeres fia az üzletbe ment.

Petróleumot vitt az édesanyjának, aki otthon várta. Sietni kellett, mert este volt és kellett a peróleum.

A két csibész odaállt eléje és szemébe nevettek.

Kedd.

Szerda.

Csütörtök.

Semmisem történt.

Pénteken aztán ez történt.

A fűszeres fia egyedül ment az uccán este. A két fiu eléje állt, azaz, csak az egyikük állt eléje és a másik hátamögé állt, kinyújtotta a lábát, egyik meglökte, a fűszeres fia végigest a hóban, a hó hideg volt és a fűszeresnek a fia sirni kezdett és a könnyei megint találkoztak a hideg, fehér hóval, mely egyenesen az égből jött ide a földre és itt összevegyült a sárral.

A fűszeres fia felállt, megtörölte az arcát.

Szája mozogni kezdett.

Valamit mondani akart.

A két csibész várta, mit mond.

A fűszeres fia, akinek nagyszemei voltak és mint megirtam elébb, hosszú, lelógó tíusei voltak, nagyon szomorúan nézett.

Aztán kinyitotta a száját és azt mondta: **fiuk, miért tettétek?**

Többet nem mondott.

Hazament.

Otthagya őket az uccán a nagy hófúvásban.

A két fiu állt csendesen.

Hallgattak.

A fűszeres fiának a hangja ott mászott a fülik előtt: **miért tettétek?**

Hát... miért tettétek?...

Azán csendesen megindultak hazafelé...

Népszerű olvasó könyvek: tíz, kötet ára csak 80 lej. Langenscheidt: Szegény kis árva, Langenscheidt: Ut a férjtől a férjig, Langenscheidt: A szöke Loni, Langenscheidt: Szeretlek, Langenscheidt: Gróf Cohn, D'Aureville: A karmazsin függöny, Lehne: A szerelem hatalma, Lehne: Tavasz álom, Lehne: Egy sebzett szív, Geo Archibald Ferguson: Kétféle asszony. Szállítja az Uj Kelet könyvosztálya az összeg és portaköltség előzetes beküldése mellett vagy utánvét-tel.

Lakása barátságosabb lesz, ha

GRATZ

festi!

Címfestő, szobafestő, mázó és butorfényező! Cluj, Str. Saguna 16., Str. Filipescu 15., Str. Memorandului 20. Telefon 7-49.

— Postácsomagtól bant egy jugoszláv ből jelentik: Vafaluban postacsorobbanása két em megsebesített. A kértől kiderült, hogy volt miniszter ellévasuti bombameré

— Japán katonarófája. Londoni Okhasamura közeevető repülőgép a ben összeütközött, és elmerült a tetejét vesztette.

— Halva falált gazdát. Ciurila kahalva találták lakés éves paraszt gazda helyi csendőrsé szállított ki a halál állapotára. A cserint bünténylán ütésektől szartók. A csendőrség ügyészséget, amelszállítását és a borsorvoszakértőt bimegindította a m

A Royama Tanne

(Maz)

D. e 11 órakor m

Helyára

Kolozsvári Wizo legutóbbi dfrédné lakásán re volt a legsikerültretein belül különmak lettek megtár

— Az alkalmés nyitás végleg

kolozsvári magaszervezete a nyá

nyal fordult a k

rához, amelyben

kamara a törvé

ga alapján tege

seket a 8 órai t

a közetébe tartoz

vezetésére. A M

rendezése végett

amelyre meghív

a Sfatul és a Sz

lőit. A tárgyalás

mentek az ügyel

be, hogy a textu

mák részére a d

tól 1-ig és d. u

resek részére p

d. u. 4-től 8-ig l

vásári zónákra

ugy intézkedett.

kon szakmák ré

megszünnék, a

heti egyszer me

Egyes keresked

ták a fenti meg

nak az előzetes

gukra névze ér

ták ki. A Mun

jobbakk látta a

lának ódiumat

azt a Munkaiüv

ni, mely célból

összes iratokat

ságának döntés

zottak táborába

látván, hogy jó

nem talált megé

körében annál

pontjuk szerint

egyezmény reáj

fűszeres alkalma

hetente 14 és 15

foltyában, attól

egyezménynek a

tént felbontása.

ja a reájuk néz

vény szemlévé

A záróra kérdés

való rendezése

tak szakszervez

helyiségében foly

nap d. e. 10 óra

demonstratív ül

előre láthatólag

alkalmazottak sz

részvéttni. Akci

24 alkalmazottbó

végzi.

HIREK

— Postacsomagban küldött bomba robbant egy jugoszláv faluban. Belgrádból jelentik: Varasdin közelében egyik faluban postacsomagban küldött bomba robbanása két embert megölt és többet megsebesített. A halálos áldozatok egyike a kiderült, hogy részt vett Neudorfer volt miniszter elleni merényletben és egy vasúti bombamerényletben is.

— Japán katonai repülőgépek katasztrófája. Londonból jelentik: Japánban Okhasamura közelében két japán bombavető repülőgép a tenger felett a levegőben összeütközött. Mindkét gép lezuhant és elmerült a tengerben. Személyzetük életét veszítette.

— Halva találtak lakásán egy parasztagazdát. Ciurila községben tegnap reggel halva találtak lakásán Nicoara Boariu 56 éves paraszt gazdát. Családja értesítette a helyi esendőrséget, ahonnan bizottság szállított ki a halál körülményeinek megállapítására. A esendőrség véleménye szerint büntényről van szó, mert a hullán ütésektől származó két foltok láthatók. A esendőrség értesítette a kolozsvári ügyészséget, amely elrendelte a hulla elszállítását és a boncolást dr. Kernbach orvoskérőtt bízta meg. Az ügyészség megindította a nyomozást.

A Royal Mozgóban: ma Tannenbergi csata

(Mazuri ütközet)

D. e. 11 órákor matiné: Megbecstelenítve Helyárok 10, 15 lej.

Kolozsvári Wizo hír. A kolozsvári Wizo legutóbbi diensztjét Finkelstein Alfrédnek lakásán rendezte. A dienszt egyike volt a legsikerültebbeknek és annak keretein belül különböző cionista problémák lettek megtárgyalva.

— Az alkalmazottak harca a zárás és nyitás végleges szabályozásáért. A kolozsvári magánalkalmazottak Szakszervezete a nyár folyamán beadványt nyújtott a kolozsvári Munkakamara felé, amelyben kérte, hogy a Munkakamara a törvény által biztosított jog alapján tegye meg a szükséges lépéseket a 8 órai törvényes munkaidőnek a köztetbe tartozó városokban való bevezetésére. A Munkakamara az ügy rendezése végett ankétot indított meg, amelyre meghívta az érdekelt feleket, a Sfatul és a Szakszervezetek képviselőit. A tárgyalások során a felek beleegyeztek az ügyek olyképpen rendezésébe, hogy a textilészek és a rokon szakmák részére a délelőtti munkaidő 8. től 1-ig és d. u. 3-tól 7 óráig, a fűszerek részére pedig d. e. 7-től 1-ig és d. u. 4-től 8-ig legyen megállapítva. A vásári zónákra nézve a megállapodás úgy intézkedett, hogy textilészek és rokon szakmák részére a vásári zónák megszűnnek, a fűszerek pedig csak heti egyszer mellőzhetik a déli zárást. Egyes kereskedők sérelmesnek találták a fenti megállapodást és a Sfatulnak az előzetes megállapodását magukra nézve érvénytelennek mondták ki. A Munkakamara ezek után jobbnak látta a határozat meghozatalának odiumát magától elhárítani és azt a Munkaügyi Minisztériumra bízta, mely célból az ankétokra vonatkozó összes iratokat felküldte felettes hatóságának döntés végett. A alkalmazottak táborában nagy az elkeseredés, látván, hogy jóhiszemű magatartásuk nem talált megértésre a munkaadók körében annál is inkább, mert álláspontjuk szerint a nemzetközi 8 órai egyezmény rájuk is vonatkozik. A fűszerek alkalmazottak, akik kétszer hetente 14 és 15 órát dolgoznak egyfolytában, attól tartanak, hogy az egyezménynek a főnökök részéről történt felbontása, most állandósítani fogja a rájuk nézve türelmetlen és a törvény szellemével ellentétes állapotot. A záróra kérdésének megfelelő módon való rendezése végett az alkalmazottak szakszervezete Főter 19. sz. alatti helyiségében folyó hó 22-én, ma vasárnap d. e. 10 órákor az alkalmazottak demonstratív ülését tartanak, amelyen előre láthatólag és a jelekből ítélve az alkalmazottak széles rétegét fogják résztvenni. Akciójuk szervezését egy 24 alkalmazottból álló intéző bizottság végzi.

— A norvég munkáspárt magának követeli a hatalmat. Oslóból jelentik: A norvég munkáspárt végrehajtó bizottsága iratot juttatott el a kormányhoz, amelyben a választási eredményekre hivatkozva a kormány visszalépését ajánlja, hogy munkáskormány állhasson Norvégia élére.

Uj Wizo-esoport alakult Érmihályfalván. Folyó hó 15-én, vasárnap a váradi Wizo hölgyek kezdeményezésére megalakult Érmihályfalván a Wizo ottani csoportja. Szépszámu közönség jelenlétében választották meg a vezetőséget. Elnök: dr. Bálint Miklósné, alelnök: Jakobovits Sándorné, titkár: dr. Grosz Sándorné, jegyző: Ehrenfeld Böske, pénztárnok: Grosinger Béláné, ellenőr: Weisz Lászlóné, kulturbizottság: Ohrenstein Rózi, palesztinabizottság: Kepes Arminné. Az újonnan megválasztott vezetőség garancia arra, hogy szép Wizo élet indul meg Érmihályfalván és az ottani szépszámu zsidóság nagy kulturális értéket jelent a Wizo csoport megalakulása.

Sár

Ha precíz akarok lenni, meg kell hogy adjam az elsőbbséget Váradnak a rendezetlenség és sár tekintetében. Van azonban valami, melyben Kolozsvárnak plussza van: míg Váradon a városrendészet, azaz városrendezetlenség egységesebb, addig itt mi nálunk, Kolozsváron ez a rendezetlenség meglepetésszerű effektusokra van beállítva. És ez a plussz: Sárplussz. Polgármester ur! járt már egyszer a Kádár utcán? Polgármester ur, ön olyan dimenziókat nyitott meg az igen tisztelt választópolgároknak, hogy az igen tisztelt kolozsvári polgárnak belékaprázott a horizontja. Azt mondta: lesz kérem rend és lesz kérem nyugati nivó. És mi történt? Ezelőtt hetekkel feltűnt a Kádár utcán két vagy három szekér, rajtuk homok. Munkások felöntötték az egész utcát homokkal: burkolattal. És aztán nem történt semmi, csak eljött az esősidőszak és lett homoksár. Sár, sár, sár. A hidon túl levő Belga-villanytársaság megépítette a hidat a városnak. Egy hid? Minden nyugati nagyváros megirigyelheti. Szép, sima, ut, fehérkesztyűs rendőr a sarkon és a hidon túl... itt jön az ellentét, a dimenzió, az egységletlenség, a rendezetlenség: sár. A villanytársaság azt érvelte: építettem hidat, most építse tek uccá eléje. A város ezt mondja, hogy... a város nem mond semmit. A város csak suttog. Azt suttogja, hogy nincs pénz, hogy majd, majd... Polgármester ur, kérem, sétáljon egyszer a Kádár utcába. (—)er

— Elítélték egy soffort, aki elütött autójával egy katonát. A törvényszék második szekciója tegnap tárgyalta Bodnár Béla soffor bűnügyét, aki 1929-ben autójával elütötte a posta előt Bádiu József katonát. A törvényszék Bodnárt tiznap elzárásra és 500 lej pénzbüntetésre ítélte.

— Agy- és szívérelmeszesedésben szenvedő egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűviz megbeszélhetetlen szöveget tesz azáltal, hogy a beltartalmat kiméletesen távolítja el. Tudományos tapasztalatok kétségtelenné tették, hogy a Ferenc József viz számos féldoldali hűdésben fekvő betegnél is megtette a kellő hatást s így nagy megkönnyebbülést okozott.

— Agyonronesolt egy munkásnót a malomkerék, Tragikus szerencsétlenség történt tegnap Guireucia de jos községben. Maria Maria parasztasszony a községbeli malomban dolgozott. Tegnap a malomkerék körül foglalatkoskodott, mely egyszerre elkapta a szerencsétlen asszony ruháját és mielőtt meg tudták volna akadályozni, a kerék magával ragadta az asszonyt és agyonronesolta. A malom emberei már csak a hulláját tudták kihuzni a malomkerékek alól. A szerencsétlenül járt munkásnőnek három kis gyermeke maradt árván. A nyomozás megindult annak kiderítésére, hogy kit terhel a felelősség az asszony haláláért.

Hölgyeim! Csak ezt a pudert használják:

— Havazik az Appenineken. Milánóból jelentik: Az Appeninek több pontján havazik, Firenze magasságában a magas hegytetőkön mindenütt husz centiméter új hó van.

— A kolozsvári rendőrség hírei. Horvát Pál zenész feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki lakásáról ellopott 15 ezer lej értékű hegedűjét. — Siovius Emánuel str. Bucovina 30. szám alatti lakos bejelentette a rendőrségen, hogy három napja eltűnt lakásukról Zoltán nevű 15 éves fia. — Petisor Bélát és Rostás Pétert lopásért átadták az ügyészségnek. — A rendőrség razzitát tartott az éjszaka és harminc egyént kísértek be, akik közül ötöt fogvatartottak, a többi szabadlábra helyezték.

— „Da!, mely meghódítja a világot”. Tegnap mutatta be először a Capitol mozgó „Da!, mely meghódítja a világot” című pompás filmet. Nagy élmény volt. Ricardó a film főszereplője és a kitűnő énekes produkciója egymagában is olyan művészi teljesítményt jelent, amiben ritkán van része filmközönségünknek. Ricardó dalművészetét nem kell külön kiemelni. De maga a darab is roppant megkapó. A feltűnően kis termetű Ricardó szerelemre és színpadi szereplésre áhítozik. De mindannyiszor a tükör elé veteti a sors és látnia kell testi fogyatékos ságát, mely kizárja őt a szerelem örömeiből. A hiábavaló próbálkozások és fájdalmas csalódások végül megértetik vele, hogy a művészet és a közönség rajongó szeretete bőségesen kárpótolja őt a szerelem muló örömeiért.

— A Levante-vásár alkalmával világkongresszust tart Tel-Avivban a Bne-Brith. Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai Bne Brith Jeruzsálemben megtartott konferenciáján elhatározta, hogy az 1934 tavaszán tartandó Levante-vásár napjaira összehívják Tel-Avivban a Bne Brith rendek világkongresszusát. A Palesztina B. B. értekezlete során megvitatották a zsidóság világhelyzetét, különös tekintettel a németországi zsidókra. Dizengoff Tel-Aviv polgármestere vetette fel a B. B. világkongresszus tervét, melynek előkészítésére külön bizottságot küldtek ki Dizengoff elnöke alatt.

Tel-Aviv rohamos fejlődése

Tel-Aviv, október 21. Érdekes kimutatást tett közzé a napokban Tel-Aviv városi tanácsa. Statisztikailag kimutatja, hogy a zsidó város a kormány bevételeinek 18 százalékát adta ebben az esztendőben, ezzel szemben a kormány csak nyolc százalékot juttatott Tel-Avivnak a városoknak megszavazott szubvenciókból.

Tel-Aviv lakossága 1930 óta 42 ezerrel 75 ezer lélekre, a város költségvetése 85,000 fontról 180 ezerre emelkedett. Ezzel szemben a kormány 1930 óta nem emelte fel a város szubvencióit. 1930 január 1 óta 6084 lakás és 169 üzlethelyiség építésére adott ki engedélyt a város, összesen 202.856 négyzetméter területre, míg az elmúlt évben mindössze 1612 lakás és 99 üzlethelyiség építésére kértek engedélyt 62,104 négyzetméterre. Egyedül augusztus havában 1104 lakás és 14 üzlethelyiség építését engedélyezte a város 37,327 négyzetméterre, míg 1932 augusztusában 12,917 négyzetméternyi területre 353 lakást és 8 üzletet építettek. Augusztus végén ezenkívül még elintézték a hevert a tel-avivi városházán 1297 lakás és 60 üzlet építésének kérényvezése. A nagyméretű bevándorlás következtében — minden hajó újabb és újabb bevándorló tömegeket hoz az országba — hatalmas tempóban folyik az építkezés az egész városban.

Érdekes például a kimutatásnak ama része, mely megállapítja, hogy július és augusztus havában 5258 marhát vágtak le a tel-avivi vágóhídon, amely a tavalyi szám kétszersét jelent.

Csak korlátozott mennyiségben kapható Strindberg sorozatunk: Házassodjunk, Julia Kisasszony, Haláltánc, Krisztina. A négy kötet ára összesen csak 58 lej. Az összeg és portóköltés előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel az Uj Kelet könyvosztályában.

Megnyílt a Nagyváradi Kereskedelmi Csarnok őszi kiállítása

Nyitva október 29-ig, 50 százalékos menedíjkedvezmény a visszautazásnál az összes vonalakon. Vasúti kedvezmény október 31-ig. Utazási igazolványok díjmentesen kaphatók a kiállítási pénztárnál. Az odautazásnál váltott vasúti jegy megőrzendő.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Madgearu tovább marad Párizsban

Cáfolják Maniu külföldi utazásának hírét

Bucaresti-Bukarest, október 21. Madgearu pénzügyminiszter ma telefonbeszélgetést folytatott Bukaresttel, melynek eredményeként Tutus, romániai megbízottja ma újabb dokumentumokkal Párizsba utazik. Azt hiszik, hogy hétfőn ujrakezdi a tanácskozásokat, mert Madgearu értesítette a kormányt, hogy néhány napig még Párizsban marad.

Ma reggel Párizsból érkezett jelentések szerint Madgearu minden valószínűség szerint esütőtökön vagy pénteken hagyja el Párizst csak október 29-én érkezik meg Bukarestbe.

Bucaresti-Bukarest, október 21. Több lap közölte már azt a hírt, hogy Maniu

Gyula hosszabb időre külföldi utra készül. Ez a hír annál is inkább feltűnő volt; mert a volt pártelnök köré csoportosult politikusok ma sem hagyják fel akciójukat, melynek hátterében meghuzódó vezére — minden cáfolat ellenére — mégis csak Maniu Gyula. Ha most Maniu Gyula külföldi utra indulna el, valóban előállhatott az a helyzet volna, amelyben megbukik. A bukaresti lapok most cáfolják Maniu külföldi utjának hírét. A cáfolatok szerint Maniunak esze ágában sem volt külföldre utazni, ezek a hírek tendenciózusak és a fantázia szüleményei.

Egy teljes délutánon át tartott Kemál pasa és Gömbös tanácskozása

Izmet pasa köszöntötte fel a magyar kormányférfiakat

Ankara, október 21. A magyar kormányférfiak az egész délutánt Izmet pasával és Tevfik Rüzsi bey külügyminiszterrel folytatott tárgyalásokkal töltötték. Este a miniszterelnök bankettet adott a magyar kormányférfiak tiszteletére. A vacsorán az első felköszöntőt Izmet pasa mondotta, aki melegen ünnepelte a két ország jóviszonyát és azt hangoztatta, hogy a viszony jellege teljesen megegyezik a

két nemzet egymás iránt táplált barátságos érzésével. A barátság nemcsak politikai érdekű, hanem igazi érzelmből származó. Gömbös magyar miniszterelnök válaszában bejelentette, hogy Magyarország a Törökországgal szemben eddig követett politikájától semmi sem fogja eltéríteni. Az ankarai látogatás, valamint a fogadtatás újlag beigazolták, hogy a két nemzetet mély barátság kapcsolja össze.

Ma dől el a Daladier-kormány sorsa

Nem jött létre megegyezés a radikálsocialisták és a szociáldemokraták között. Politikai körökben nyomott a hangulat

Megkezdődött az idegen tőkék menekülése Franciaországból

Párizs, október 21. Az estilapok közlése szerint a szanálási törvényjavaslatokban szereplő nagyarányú értékpapír-adó-emelés miatt már megkezdődött a külföldi tőkék menekülése Franciaországból. Egyidejű jelentés szerint politikai körök és a sajtó számolnak Daladier kor-

mányának közeli távozásával. A kormány sorsa talán már ma eldől, mert a miniszterelnök a szanálási javaslatok plénum elé kerülése után nyomban felveti a bizalmi kérdést. A kamara pénzügyi bizottsága egész napon át tárgyalta a javaslatokat. Dejbos, a radikálsocialista

1756

angol, francia, dán, holland, amerikai, német, olasz, osztrák, japán, svéd, orosz stb. pályázó közül az egyetlen magyar: Körmendy Ferenc nyerte meg a három legnagyobb angol és amerikai könyvkiadó cég által 1932-ben kiírt nemzetközi regénypályázat 1000 angol fontos (650.000 lej) első díját

A budapesti kaland

című nagy regényével. „A budapesti kaland”-ot eddig Románia olvasóközönségének nagyrésze nem vásárolta meg, mert 180 lejbe került. Május 25-én jelent meg az új olcsó kiadás. Az 500 oldalas könyv jó kiállításban, kemény fedőlappal csak

44 lej

lesz. Miután a könyv csak korlátozott példányszámban jelent meg, tanácsos, ha olvasóink és előfizetőink előjegyeztetik a könyvet az Uj Kelet kiadóhivatalában Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (Brassai u.) 10. Vidékiek a portóval együtt 54 lejűt küldjenek be címünkre és a könyvet bérmentve azonnal elküldjük.

parlament frakció elnöke és Leon Blum szociáldemokrata vezetőpolitikus között hosszú megbeszélés folyt, de az ellentéteket nem sikerült eltüntetni. A szociáldemokraták kitartanak elutasító álláspontjuk mellett és azt a közvetítő megoldást sem fogadják el, hogy a köztisztviselők fizetéscsökkentési százalékos összegét 5—10 év múlva beváltásra kerülő kincstárjegyek részükre történő biztosítása útján kapják meg, de addig ez összeg fizetésétől az államkincstár mentesüljön.

Eppor: ezért politikai körökben a hangulat nyomott. A kormányválság előretört árnyékát. A lapok megállapítják, hogy Daladier bukása csaknem megoldhatatlan parlamenti helyzet felé sodorná Franciaországot.

Párizs, október 21. Irányadó pénzügyi helyeken sehol sem adtak hírt annak a newyorki hírnök, hogy Franciaország közlebről le fog térni az aranyalapról. Az európai tőzsdéken nem változott a francia frank kurzusa.

Párizs, október 21. Utolsó jelentés szerint a politikai helyzet továbbra is bi-

zonytalan és zavaros. A pénzügyi bizottság állásfoglalás nélkül juttatta vissza a törvényhozás plénumának a pénzügyi szanálási javaslatokat.

Egyre kevesebb a remény arra, hogy a kormányjavaslatok többséget kapjanak a társaságban, így fog következni a kormány visszalépése.

A kormányférfiak is számolnak a lemondással.

A költségvetés egyensúlyba hozásának útját nem is igyekeznek keresni s a kormány több tagjai is kijelentette a mai nap folyamán érdeklődő újságíróknak, hogy egy a kormány nem lesz az infláció formánya.

Előkészítették Károly román és Boris bulgár király találkozását

Még nincs végleges időpont

Bucaresti-Bukarest, október 21. (Az Uj Kelet tud.) Az Adeverul szófiai levelezője hivatalos helyről származó értesülése alapján közli, hogy Károly román és Boris bulgár király közötti megbeszélést előkészítették. Mint ismeretes, a megbeszélés a Dunán fog megtörténni. A két uralkodó a két ország miniszterelnökével, Titulescuval és Musaroffal egy hajó fedélzetén három órán keresztül fogja tárgyalni a közeledés problémáit.

Miután még nem lehet tudni Titulescu hazaérkezésének október 28-ra tervezett időpontját, a találkozás dátumát elhalasztották. Valószínű, hogy Titulescu 27-én érkezik haza, mert tájékoztatnia kell az uralkodót a szófiai, ankarai, athéni és belgrádi utazásainak eredményeiről. Ezek fogják végérvényesen meghatározni a román királynak a bulgár uralkodóval szemben tanúsítandó magatartását.

Borah szenátor lesz Amerika első moszkvai követe

November 10-én érkezik Washingtonba Litvinov és az orosz delegáció

Párizs, október 21. Lapunk más helyén közöljük, hogy tárgyalások indulnak meg Amerika és a szovjet között a szovjet hivatalos elismerése irányában. A Paris Midj értesülései szerint Borah amerikai szenátor lesz Amerika első moszkvai nagy követe.

Litvinovot és az orosz delegációt nov. 10-e előtt várják Washingtonba, Borah körülbelül december elején foglalná el Moszkvában hivatalát.

A moszkvai Izvestia a diplomáciai összehangolás felvételével kapcsolatban azt hangoztatja, hogy orosz részről az szoros együttműködésre fognak törekedni Amerikával a béke fenntartása és biztosítása érdekében. A Pravda annak a reményének ad kifejezést, hogy a két legnagyobb kontinentális hatalom együtthaladása a béke érdekében vissza fogja riasztani azokat az országokat, amelyek háborús törekvésekkel veszélyeztetik a világbékét.

November 15-én ül össze a kisananti gazdasági bizottsága

Bucaresti-Bukarest, október 21. November 15-ére összehívják Prágában a kisananti gazdasági bizottságát. Itt fogják meg alakítani az állandó gazdasági tanácsot, amelybe valamennyi állam egyforma számú képviselőt küld. Ez a tanács fogja a gyakorlatba átültetni azokat a kolaborációs terveket, amelyeket a szinajai értekezleten fektettek le.

A következő program megvalósításáról van szó: A szövetséges államok vasúti

összeköttetések kiépítése, a tarifa-politika összehangba hozása. A légi és víziközlekedés terén való együttműködés megteremtése, a gazdasági kapcsolatok normalizálása és fejlesztése, a kereskedelmi jog egységesítése. A jegybankok szorosabb együttműködése, intézkedések a kettős adózások elkerülésére, végül a mezőgazdasági, kereskedelmi és munkakamarák együttműködése.

LEGUJABB SPORT

Ripensia — Ujpest-Hungária kombinált 3:3 (2:2)

A ma délután Budapesten megtartott Ripensia—Ujpest-Hungária kombinált 3:3 (2:2) arányban eldöntetlenül végződött. Az első félidőben a Ripensia nagyszerűen felépített támadásai kétféle előnyhöz juttatták a temesvári profikat, azonban a magára talált magyar kombinált egyenlített. A második félidőben a játék kiegyensu-

lyozódik. A gólokat Cseh II. (2) és Jávor, illetve Beke, Dobay és 11-ből Zombori lögték.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 9-77.

Taxa postală plătite în num. No. 224.713—929.

da Baron L. Pop Telefon: 9-77. Havonta 110, negyvenre 600, egészévföldre: Havonta félévre 6, egészévdetekes díjszabás KELET az e. asidóság egyeth. keink utányon. rás megjelöléséve

Becsánatot ké

Néhány nappal egy kisebb kampóval az élen, elvon. Gyakorj dolog SA-emberek sokk szászólával az uccá hozzászoktassa a gésre.

A zászlót ugyan a zászljó Németors mindenki tiszteli.

Egyre kevesebb keresszlet. Mert nem német népek indított rá és kilátó tévív idejére.

A kisebb kate élén a zászólóval, furt uccáin. Egy akj egykor német Dél-Afrikába és tiszteletgett a zász.

Ezer és egy o rezisztenciára.

Erre jöttek a legényei, arcultú és orrcsontját eltő.

Konzuli beavatól Frankfurt rendőr

rer” a német ható

tot kért az elvtá megérte a tettes megbüntetését és teljes anyagi kártá

A lapok, amelye ják, azt írják, ho főnöke szinte köt

König bocsásson n teia, anlott elégtét

Idők jele ez a k

Jelenti, hogy a z zia, polizál, már n

valaha.

Ha már egy zs kének!

A herceg és a

Starhemberg h

tézte a demokráci

Nem feltűnő és

lan jelenség ez: a

tése óta nem sziv

A csodálatos es

zett herceg pont

intézte el egyetlen

tudnia kellene, ho

zárólagosan és eg

ráciától függ.

Ha Csehszlovák

Anglia demokráci

a németországi ná

ve Ausztria függe

lyozná meg, sőt

barbarizmus bevo